
3. fejezet

Krisztus és az ő munkája

3.1. A Megváltónk nevei

A Biblia nagy jelentőséget tulajdonít Jézus neveinek. Ezek a teológiában olyan fontosak, hogy általában külön szakaszban vizsgálják őket.

A *Jézus* név például annyira jelentős, hogy Krisztus születése előtt Isten saját követe mondta el azt Józsefnek. Az angyal által kijelentett név jelentése maga az evangélium dióhéjban, és minden része egy-egy prédikáció (Mt 1:21). E név által üdvözülnek az emberek (Csel 4:12).

A *Krisztus* név annyira fontos, hogy amikor Péter megvallotta ezt a nevet, Jézus *boldognak* nevezte, és elmondta neki, hogy egyedül úgy ismerhette meg azt, hogy Isten kijelentette neki (Mt 16:17). E név megvallása az egyház megmozdíthatatlan alapja (Mt 16:18), illetve az újjászületés bizonyítéka (1Jn 5:1). Aki nem vallja meg a Krisztus nevet, azt az 1János és a 2János antikrisztusnak és hitetlőnek nevezi (1Jn 2:22; 4:3; 2Jn 7).

Hasonlóképpen az *Úr* névről azt olvassuk, hogy senki nem mondhatja Jézust Úrnak, csak a Szentlélek által, mivel ez a név olyan hatalmas (1Kor 12:3). Ami igaz az *Úr* névre, az Megváltónk minden nevére igaz.

Jézus nevei azért fontosak, mert a mi nevüinktől eltérően megmutatják, hogy pontosan *kicsoda* és *micsoda* ő. Hozzá tartoznak Isten Jézus Krisztusban nekünk adott kijelentéséhez, és így az evangéliumi üzenet, az üdvösség jó hírének nagyon fontos részét képezik. E nevek ismerete és megvallása az üdvösség. Ezért van a Szentírásban Jézusnak, Istennek és a Szentléleknek olyan sok neve. Attól függően, hogyan számoljuk, Jézusnak mintegy 150 különböző neve van a Bibliában. Milyen nagy áldás mindet a jelentésével együtt ismerni!

Azonban nem a nevek pusztá ismétlése vagy értelem nélküli kántálása áldott, és nem az hoz áldást. A nevek jelentésének *ismerete* számít, amelyet Isten Igéjéből tanulhatunk meg. Ezen ismeret által lesz a hitünk erős. Tudjuk, kinek hittünk, és meg vagyunk győződve Jézus üdvözítő erejéről (2Tim 1:12). Hinni kell neveiben – hinni kell, hogy ő mindaz, amit nevei elmondanak róla. Ismeret nélkül azonban a hit nagyon gyenge. Ezt hangsúlyoznunk kell. Sokan azt gondolják, hogy e nevek pusztá ismételtetése valamilyen hatalommal bír. A Szentírásban nincsen alapja ennek a hitnek. Krisztus nevei csak a nevek által megismert és szeretett Jézusba vetett hit által üdvözítő erejűek. A hitnek *tudnia* kell az ő neveiből, hogy ő kicsoda és micsoda.

Te ismered Jézus neveit? Ismered-e őt nevei által – személyesen és üdvözítő módon? Szereted-e neveit, mégpedig annyira, hogy a világ előtt megvalljad őket? Ha igen, akkor Péterhez hasonlóan boldog vagy.

3.2. A Jézus név

A Jézus név különleges a mi Megváltónk nevei között: ez az ő *személyneve*. A többi neve közül sok valójában *cím*, nem személynév. Ez különösen igaz az olyan nevekre, mint a *Krisztus* vagy az *Úr*. A Jézus azonban az a név, amelyet az ő Atyja adott neki, és amely által őt Isten családjában ismerik és szeretik. Ez a mindenkifelett való név, amely által hozzá és róla beszélünk.

Amikor a Jézus név jelentésére gondolunk, akkor megláthatjuk annak csodálatos voltát. Isten családjában az ő személyneve azt jelenti, hogy *Megváltó* vagy *Jehova megszabadít*. Gondoljunk csak bele: amikor személyesen hozzá vagy róla beszélünk, mindig azt mondjuk, hogy ő, és csakis ő a Szabadító, Isten Szabadítója.

A Jézus név jelentését Gábrriel angyal hirdette, amikor megjelentette Józsefnek Jézus születését: „*nevezd annak nevét JÉZUSNAK – szolt az angyal, – mert ő szabadítja meg az ő népét annak bűneiből*” (Mt 1:21). Milyen gazdag jelentése van tehát ennek az egyetlen névnek! Jézus személyes neve Jehovára utal (a *Jé-* vagy *Je-* a *Jehova* rövidítése), ezért az angyal üzenete a Jézus névről azt jelzi, hogy *Jehova* szabadít meg. Senki más nem menthet meg. Jézus *Isten Szabadítója*. Nemcsak azért, mert Istentől jön, hanem azért is, mert egyedül Isten szabadít meg rajta keresztül.

Jézus neve beszél a szabadítás bizonyosságáról is mindazokra nézve, akik hisznek benne. Ő *megszabadítja* az ő népét. Biztos Szabadító, mégpedig azért, mert Istentől jön, és az ő nagy szabadítását hozza. Az ő neve arról is beszél, hogy azokat, és csak azokat szabadítja meg, akiket az Atya neki adott, tehát az ő *népét*. Nem kivétel nélkül minden egyes ember Szabadítója. Némelyek számára ez félelmetes, de akik megértik, azoknak áldott és csodálatos igazság. Hogy csak némelyeket szabadít meg, azt jelenti, hogy ő nemcsak megpróbál Szabadító lenni, miközben sokaknál elbukik, hanem biztosan és tévedhetetlenül meg is szabadítja mindazokat, akiket az Atya neki ajándékozott.

Jézus neve arra is emlékeztet minket, hogy ő a *bűnből* szabadít meg. Sokan nem szeretnének ilyen Szabadítót. Csak olyasvalakit akarnak, aki megtölti a hasukat, meggyógyítja a testüket, és megoldja a jelenlegi problémáikat. Akik azonban a kegyelem által tudják, hogy Isten előtt bűnösök, és akik a templomban imádkozó vámszedővel együtt így szólnak: „*Isten, légy irgalmas nekem bűnösnek!*” (Lk 18:13), miközben még szemeiket sem merik az égre emelni, nos, ők megtalálják Krisztusban, amire szívükben vágyakoznak, és bizonyosságot nyernek arra nézve, hogy van út a menekülésre, a bűnbocsánatra és az Istennel való békességre.

Milyen nagy áldás Jézusként ismerni őt! Bizony „*nem is adatott emberek között az ég alatt más név, mely által kellene nekünk megtartatnunk*” (Csel 4:12). Bárcsak

sokan megismernék ezt a nevet! Nem úgy, mint pusztán egy néhány ezer évvel ezelőtt élt ember nevét, hanem mint Szabadítójuknak, Isten Fiának a nevét.

3.3. A Krisztus név

A *Krisztus* név nem ugyanolyan, mint a Jézus név. Jézus a Megváltónk személyneve, de a Krisztus egy *cím*. Más címekhez hasonlóan (pl. elnök, miniszterelnök, képviselő, országgyűlési tag stb.) azt a *pozíciót és munkát* írja le, amelyet Isten országában Jézus tölt be és végez el. Ezért nevezik Jézust néha a Krisztusnak, ahogyan mást az elnöknek lehetne nevezni. A különbség az, hogy Krisztus egyedülálló. Soha nem volt, és soha nem lesz másik Krisztus.

A *Krisztus* jelentése: *felkent* (ugyanazt jelenti a *Messiás*, amely a *Krisztus* név ószövetségi megfelelője). Ez arra a különös megbízásra és tisztségre utal, amelyet Jézus Istentől kapott, hogy elvégezze Isten országának munkáját. Megkeresztelesekor nyilvános módon felkenetett a Lélekkel (Mt 3:16), ahogyan az Ézsaiás 61:1–3 előre megjövendölte, amikor munkáját úgy írja le, mint a Felkentét.

Mi Krisztus pozíciója és munkája Isten országában? A *Proféta*, a *Pap* és a *Király* munkája. A *Heidelbergi Káté*, az egyik nagyszerű református hitvallás ezt a kérdést teszi fel: „*Miért nevezzük őt Krisztusnak, azaz Felkentnek?*” A felelet: „*Azért, mert őt az Atya Isten rendelte, és a Szentlélekkel felkenete a mi legfőbb prófétánkká és tanítónkká, aki Istennek titkos tanácsát és akaratát a mi váltságunk felől tökéletesen kijelentette, továbbá egyetlenegy főpapunkká, aki minket testének egyetlenegy áldozatával megváltott és az Atya Isten előtt könyörgésével szüntelenül közbenjár értünk, és örökkévaló királyunkká, aki minket igéjével és Lelkével oltalmaz és megtart.*”¹

A *Krisztus* név Urunk prófétai, papi és királyi tisztségére utal, ezért annyira fontos. Ez a név az egyház alapja (Mt 16:18), mert az egyház nem létezhet Krisztus prófétai, papi és királyi munkája nélkül. A *Krisztus* név megvallása az újjászületés bizonyítéka (1Jn 5:1), mert senki nem hihet benne, hacsak Krisztus Prófétaként nem szólt hozzá, Papként nem áldozott érte, és Királyként nem szabadította meg a Sátántól.

Ha Jézust Krisztusnak valljuk, az nem pusztán e név kimondását jelenti, hanem annak hirdetését is, hogy *ő a mi legfőbb Prófétánk és Tanítónk, a mi egyetlenegy Főpapunk és a mi örökkévaló Királyunk*. Ezzel elismerjük, hogy egyedül *ő* taníthat minket, egyedül *ő* uralkodhat rajtunk, és egyedül *ő* áld meg minket. Nem csoda tehát, hogy senki nem mondhatja, hogy Jézus a Krisztus, csak ha ezt a mennyből kapta ajándékba.

¹Heidelbergi Káté 31. kérdés-felelet

Jézus Krisztus volta azt is jelenti, hogy ő az egyetlen, aki viselheti ezeket a tisztségeket, és elvégezheti a velük járó munkát. Nincs szükségünk arra, hogy egy *ember* tanítson minket (1Jn 2:27). Nincs szükségünk másik papra vagy áldozatra. Nem ismerünk el más királyt, mert ő a királyok Királya és az uraknak Ura. Ő egyedülálló.

Ha megvalljuk, hogy Jézus a Krisztus, akkor egyedül benne keressük üdvösségünket.

3.4. Az Úr név

Megváltónk legfontosabb neve ez a csodálatos név: *Úr*. A *Krisztus* névhez hasonlóan az *Úr* sem egy személyes név, hanem egy tisztséget jelző cím. Ez a cím azért fontos, mert arra emlékeztet minket, hogy Jézus Isten. Istensége bizonyításához nem kell annál több bizonyíték, mint hogy a Szentírás *Úrként* azonosítja őt. „*Én Uram és én Istenem*” (Jn 20:28) – ez valójában egy és ugyanaz a hitvallás.

Az *Úr* cím különösen azt hangsúlyozza, hogy Jézus mindennek a szuverén *tulajdonosa*. *Úrként* nemcsak szuverén tekintéllyel és hatalommal uralkodik mindenek felett, hanem minden hozzá *tartozik*, és őt is szolgálja. Isten *Úrként* szól így a Zsoltárok 50:12-ben: „*enyém e világ és ennek mindene*.” Ez azt jelenti, ahogyan a zsolttáros a Zsoltárok 119:91-ben megvallja Istennek, hogy „*minden, a mi van, te néked szolgál*”. Isten ezt az uralmat adta Jézusnak (Csel 2:36).

Jézus *Úr* voltának azonban két oldala van. Egyrészt neki Teremtőként minden a jogos tulajdonát képezi, és szuverén hatalommal, szándéka szerint uralkodik mindenben. Krisztus uralkodásának ezt az oldalát néha *hatalma uralmának* nevezzük. Mindenek *Uraként* mindent szuverén módon használ – akár akaratuk ellenére is – a saját szándékaira.

Másrészt beszélhetünk *kegyelme uralmáról*. Ebben az értelemben csak az ő népének Ura, mégpedig olyan jogon, hogy megvásárolta őket. Népe őhöz tartozik. Nem csupán úgy, mint a nap, a hold és a csillagok, hanem mint megvásárolt kincs: „*És azon a napon, azt mondja a Seregeknek Ura, a melyet én szerzek, tulajdonommá lesznek és kedvezek nékik*” (Mal 3:17). Jézus uralmát nem pusztá hatalommal, hanem kegyelmének szelíd befolyásával gyakorolja felettük. Nem vasvesszővel (Zsolt 2:9), hanem pásztorbottal (Zsolt 23:1) uralkodik rajtuk.

Uralmának ezt az oldalát egyedül a Szentlélek által vallhatjuk meg (1Kor 12:3). Ha így vallom meg az ő uralmát, akkor nemcsak azt ismerem el, hogy ő *Úr*, hanem

azt is, hogy ő az én Uram. Akkor megvallom, hogy hozzá tartozom, és drága vagyok az ő szemében. Nem azért, ami vagyok, vagy amit tettem, hanem az ő értem kiontott vééréért.

Sőt azt is elismerem, hogy mindenem hozzá tartozik. Valójában semmim nem az enyém – sem a családom, sem az időm, sem a tulajdonaim, még a testem sem: „*Mert áron vétettetek meg; dicsőítétek azért az Istent a ti testetekben és lelketekben, a melyek az Istenéi*” (1Kor 6:20). Mivel mindenestül és mindenemmel hozzá tartozom, ezért mindent az ő szolgálatában, az ő dicsőségére és az ő országáért kell használnom.

Megvallod-e, hogy Jézus Úr – a te Urad? Úgy élsz, és használsz mindent, mint aki hozzá tartozol? Akkor valóban ő a te Urad és Istened.

3.5. Az Isten egyszülött Fia név

Isten egyszülött Fia. Milyen gazdag, dicsőséges igazság van Megváltónknak ebben a nevében! Ennek a névnek az igazságától függ minden más, amit ő róla hiszünk. Ha ő *nem* Isten egyszülött Fia volna, semmit nem jelentene számunkra.

Ez a név ahhoz a bibliai igazsághoz tartozik, hogy Jézus Krisztus Isten, és mindenben egyenlő az Atyával. Ma ugyan sokan tagadják ezt, de Jézus napjaiban még a hitetlen zsidók is értették, amit állított. Amikor Isten Fiaának nevezte magát, köveket ragadtak, hogy istenkáromlásért megöljék (Jn 8:59; 10:30–42). Sokkal inkább megértették, mint sok mai ember. A szekták, az „egység tanítása”² és más antitrinitárius tanítások olvassák ugyan az *Isten egyszülött Fia* nevet, de fel sem ismerik annak jelentését. Vagy igazságként kellene rá tekinteniük, vagy a legszörnyűbb istenkáromlasként, mert az *egyszülött Fiu* név az *Isten Fia* névnél sokkal erőteljesebben tanítja, hogy Jézus Isten. Ez azt mutatja, hogy Isten valamennyi gyermeke közül ő egyedülálló, hiszen ő Isten örök és természet szerint való Fia.

Az *egyszülött Fiu* névben kifejezett igazságot sok modern bibliafordítás meghamisítja. Az 1Tímótheus 3:16-tal együtt sok fontos verset úgy fordítanak, hogy *nem* is utalnak Krisztus istenségére. Máshol újra is fordítják ezt a nevet, általában úgy, hogy „*egyetlen fiú*” (*Revised Version, Revised Standard Version, English Standard Version*) vagy „*egyetlenegy Fiu*” (NIV), ami valójában nem is igaz. Jézus *nem* Isten egyetlen fia; ő az „*egyszülött Fiu*” (Jn 3:16, 18). Mi is Isten fiai vagyunk, de nem vagyunk *született* (vagy *nemzett*) gyermekek. *Örökbe fogadott* fiak vagyunk – kegyelemből, Krisztusért.

²E tanítás szerint Istenben nincsenek külön személyek. Jézus az emberi testben megjelent Atya, Fiu és Szentlélek. (A ford. megj.)

Meg kell értenünk, hogy ez a név nemcsak a görög eredeti pontos, szó szerinti fordítása, hanem *az a* név, amellyel Krisztus egyháza az ő Isten voltának igazságát védelmezi minden jöttmenttel szemben. Nem szabad tehát meghamisítanunk, mint ahogy azok teszik, akik állítólag újrarendítik Isten Igéjét, még akkor sem, ha erőfeszítéseik jogosak – mi azonban hisszük, hogy nem azok.

Ahhoz az igazsághoz, hogy Jézus Isten egyszülött Fia, az is hozzátartozik, hogy az ő fiúsága a mi fiúságunk alapja és oka. Ezért *elsőszülöttn*ek (Zsid 12:23; 1:6 – az eredetiben: *első nemzett*) is nevezzük. A Szentírásban az *elsőszülött* az, aki megnyitotta a méhet (2Móz 13:2). Mint Isten családjának *elsőszülöttje*, Jézus a halál és a sír *méhéből* minden testvére számára megnyitja az utat, amikor mint fiak és lányok Isten családjába újjászületnek. Nélküle olyanok lennénk, mint a gyermekek, akik eljutnak a megszületésig, de nem tudnak megszületni. Az ő *elsőszülötti* munkájára előretekintve az Ószövetségben minden *elsőszülött* különösen is Istennek volt szentelve.

Krisztus egyéb neveihez hasonlóan ezt a nevet sem lehet absztrakt módon megvallani. E név megvallásának számomra és számodra is az egyetlen módja, ha kimondjuk: *Isten egyszülött Fia az én Istenem*. Ha pedig azt hirdetem, hogy ő az én Istenem, akkor az ebben a névben egyedülálló módon kifejezett istenségét biztos alapon találok arra, hogy higgyek benne, és reménykedjek irgalmában.

3.6. Az ember Fia név

Jézus nemcsak Isten Fia, hanem az *ember Fia* is. Az *ember Fia* név Megváltónk valódi *ember voltát* hangsúlyozza. Jézus ezt a nevet használja önmagára, és várakozásunknak megfelelően leggyakrabban Lukács evangéliumában találkozunk vele. Ahogyan János azt a csodálatos igazságot emeli ki, hogy Jézus Isten, és így leggyakrabban az *Isten Fia* nevet használja, ugyanúgy Lukács azt az igazságot hangsúlyozza, hogy Jézus mindenben hasonló hozzánk a bűnt kivéve, és így az *ember Fia* nevet alkalmazza. Lukács Krisztus ember voltát emeli ki, és ez az oka annak is, hogy Krisztus születésének és gyermekségének történetét Lukács mondja el legrészletesebben.

Hogy Jézus az ember Fia, azt jelenti, hogy ugyanúgy született meg erre a világra, mint mi; itt élt és halt meg; *egy test és egy csont* velünk; hozzánk hasonlóan valóságosan és valóban az emberi nemzetség része. Az is hozzátartozik, hogy „*megkísértetett mindenebben, hozzánk hasonlóan, kivéve a bűnt*” (Zsid 4:15).

Jézus teljes és valóságos ember volta ugyanolyan fontos igazság, mint az ő istensége. Ha nem lenne mindenben hozzánk hasonló ember, akkor nem lehetne a mi Megváltónk. Emberként Ádám helyére áll (1Kor 15:45–47), és Isten előtt képvisel

minket. Képviselőnként magára veszi bűneinket, teljes felelősséget vállal értük, és engesztelést mutat be értünk.

Ha *nem* lenne ember, akkor nem szenvedhetett és nem halhatott volna meg. Ha nem lenne teljesen ember, akkor nem léphetett volna igazságosan a helyünkre a kereszten, és nem bűnhődhetett volna vétkeinkért, mert az ember bűnéért egy embernek kell szenvednie. Ha nem lenne mindenben hasonló hozzánk, akkor nem lehetne irgalmas és együttérző Főpap, és „*nem tudna megindulni gyarlóságainkon*” (Zsid 4:15).

Emberként Jézus az, akiben az istenségnek egész teljessége lakozik *testileg* (Kol 2:9). Így tehát őáltalá és őbenne ismerhetjük meg a láthatatlan és mindenekfelett dicsőséges Istent, mert Krisztus arcán „*Isten dicsősége ismeretének*” világossága ragyog (2Kor 4:6). Jézus így szól: „*A ki engem látott, látta az Atyát*” (Jn 14:9).

Az *ember Fia* névben tehát nagy vigasztalása van a hívőknek. Ezzel a névvel Jézus azt tanítja nekünk, hogy amikor ezen a földön élt, ugyanazokat szenvedte, mint mi, hozzánk hasonlóan mindenben megkísértetett, meghalt a mi halálunkkal, és feltámadt az örök dicsőségre. Arról is biztosít minket, hogy ő ismeri szükségünket, nemcsak mint aki mindent tud, hanem úgy is, mint aki ugyanazokat a szükségeket látta „*az ő testének napjaiban*” (Zsid 5:7). Arról győz meg minket, hogy segíthet minden gyengeségünkben és gyarlóságunkban, mert első kézből ismeri azokat. Ebben van a bizonyosságunk, hogy ember tett engesztelést az ember bűnéért, és Krisztus halála üdvözítő erejű. Az ember Fiaként Jézus valóban a mi Bátyánk.

3.7. Az *Immánuel* név

Az *Immánuel* nevet csak kétszer találjuk meg a Szentírásban: az Ézsaiás 7:14 ígéréteben, illetve annak beteljesedésében, a Máté 1:23-ban. E név jelentése, hogy *velünk az Isten*, mivel a héber szó *-el* végződése azt jelenti, hogy *Isten*, az első része pedig azt, hogy *velünk*. Ez tehát a magyarázata annak a névnek, amelyet Isten által Gábiel angyal ad a Máté 1:23-ban.

Ezt a nevet először az Ószövetségben jelentette ki Akház királynak a próféta az Ézsaiás 7:14-ben. Ahhoz a jelhez tartozott, amelyet Isten adott Akháznak, hogy biztosítsa Júda hívő tagjait arról, hogy Isten nem hagyta el őket abban a nagyon nehéz időben, és soha nem is fog elfordulni tőlük. Később, amikor Ézsaiás próféciája beteljesült Krisztus születésében és elnevezésében, Isten megmutatta, hogy milyen módon lesz az ő népével, és miért nem fogja őket soha elhagyni: *Immánuelben* és *Immánuelért*.

Az *Immánuel* név tehát azt jelenti, hogy Jézus Isten és ember egy személyben. Benne Isten a lehető legközelebb van hozzánk, mivel emberi természetünket egyé tette önmagával. Így az *Immánuel* név Isten minden szövetségi ígéretének beteljesedése, miszerint népének Istene lesz, és velük fog lakozni.

Valójában maga Jézus mint Immánuel a barátság és a közösség szövetségének beteljesedése. Jézus isteni és emberi természetének egysége által az isteni természet részeseivé tesz minket (2Pt 1:4), Isten egyszülött Fiaként pedig velünk és bennünk lakozik, felbonthatatlan egységben (Gal 2:20), így egy test és egy csont vagyunk ő vele (Ef 5:30).

Immánuelként Jézus Isten valódi szentélye vagy temploma. Így teljesíti be a Jelenések 21:3 ígéretét: „*És hallék nagy szózatot, a mely ezt mondja vala az égből: Ímé az Isten sátora az emberekkel van, és velök lakozik, és azok az ő népei lesznek, és maga az Isten lesz velök, az ő Istenök.*” Ezért nem lesz templom az új Jeruzsálemben, „*mert az Úr, a mindenható Isten annak temploma, és a Bárány [mint Immánuel]*” (22. v.).

Az *Immánuel* név Krisztus *munkájára* is utal, mert Isten nem lehet a *bűnösökkel*, kivéve a bűnért való engesztelés által. Így ez a név arra emlékeztet, hogy Isten „*Krisztusban megbékéltette magával a világot*” (2Kor 5:19). Isten velünk van Immánuelben, aki eljön hozzánk elveszett voltunkban, magára veszi bűneinket, és minden vétünköt eltörli, hogy megváltson, és megszabadítson minket azoktól.

Micsoda áldás tehát az *Immánuel* név mindazoknak, akik hisznek benne! Itt áll egy szóban a teljes evangélium üzenete Megváltónkról és a benne lévő üdvösség boldogságáról.

3.8. Mindenek felett való név

A Szentírás lapjai Megváltónk sok nevét jegyzik fel. Mindegyiket azért adta nekünk Isten, hogy Jézus, a Megváltó dicsőségéről és hatalmáról tanítson minket. A legfontosabb nevek közül néhányat már megvizsgáltunk: Jézus, Krisztus, Úr, Isten egyszülött Fia, az ember Fia, Immánuel.

A többi neve is fontos. Különböző dolgokat hangsúlyoznak vele kapcsolatban. Az olyan nevek, mint a *Sáronnak rózsája* és a *völgyek lilioma* (Én 2:1), Megváltónk szépségét emelik ki. Az olyan nevek, mint a *Júda nemzetségéből való oroszlán* (Jel 5:5) vagy a *föld királyainak fejedelme* (Jel 1:5), az ő királyi hatalmára emlékeztetnek minket.

Más nevei, mint a *Dávid Fia* (Mt 1:1), a *Dávid gyökere* (Jel 22:16), a *Fő* (Kol 2:19) vagy a *Völégény* (Mt 9:15), az egyházzal való kapcsolatában mutatják be őt mind az Ó-, mind az Újszövetségben.

Megint más nevei Megváltónk megaláztatásáról beszélnek, például a *gyökér a száraz földből* (Ézs 53:2), ismét mások pedig az ő felmagasztaltatásáról, például a *dicsőség Ura* (1Kor 2:8). Egyes nevei Isten voltát hirdetik: *képe a láthatatlan Istennek* (Kol 1:15), *Csodálatos, Tanácsos, erős Isten, örökkévalóság Atyja* (Ézs 9:6), *az Ige* (Jn 1:1) vagy *az Alfa és az Omega* (Jel 1:8). Más nevei ember voltát hangsúlyozzák: *elsőszülött* (Kol 1:15), *a halottak közül az elsőszülött* (Jel 1:5) és *Dávid Fia* (Mt 21:9).

Megváltónk több neve az ő munkáját írja le: az *Isten Báránya* (Jn 1:29), a *békesség fejedelme* (Ézs 9:6), a *jó Pásztor* (Jn 10:11) és a *fejedelem* (Mt 2:6). Más nevei pedig azt mutatják meg, mit jelent ő számunkra az ő munkáiban: *az igazság napja* (Mal 4:2), *a szövetség követe* (Mal 3:1), *az út, az igazság és az élet* (Jn 14:6), *az élet kenyere* (Jn 6:48), valamint *a hű tanúbizonyság* (Jel 1:5).

Jézusnak e neveiből azt tanulhatjuk meg, hogy ő örökkévaló, mindenható, változhatatlanul hűséges, mindenekfelett dicsőséges; mindent lát, mindent tud, és mindenek felett uralkodik; ő Isten, aki megjelent testben; ő a népének egyetlen Megváltója. Valójában amit csak tudunk róla, azt mind megfogalmazza egyik vagy másik neve. Ezért képezik olyan fontos részét Isten nekünk adott kijelentésének.

Minden egyes nevében látjuk, hogy az ő neve „*minden név felett való*” (Fil 2:9). Neveiből megérthetjük, hogy nincs más Megváltó, és így arra bátorodunk, hogy egyedül belé vessük hitünket és bizalmunkat. Így mi, akik ismerjük neveit, mindenestül szeretetreméltónak, tízezer közül a legszebbnek találjuk őt, és megtanuljuk, hogy így szóljunk róla: „*Ez az én szerelmesem, és ez az én barátom*” (Én 5:16).

3.9. Krisztus *valódi* emberi természete

Az Urunkról szóló egyik legdrágább igazság, hogy ő a bűnt kivéve mindenben hasonló hozzánk (Zsid 4:15). Hozzánk való hasonlósága azt jelenti, hogy isteni természete mellett a mi emberi természetünkben is részes. Ő *egyszerre*, egy személyben Isten és ember.

Amikor Krisztus emberi természetéről beszélünk, akkor kiemelünk néhány – szám szerint öt – fontos igazságot. Emberi természete *valódi, teljes, bűntelen és erőtlen*, a szövetség vonalára nézve pedig *központi*. Ezen igazságoknak mindegyike a lehető legnagyobb jelentőséggel bír üdvösségünkre nézve.

Krisztus *valódi* emberi természetét hangsúlyoznunk kell, szemben a korai egyház egyes tanítóival, illetve néhány mai szekta tanításával, miszerint Krisztus csak emberi formában *látszott*, de nem volt a miénkhez hasonló, valódi, emberi hús-vér teste és valódi, emberi lelke. Ember volta így csak látszatnak tűnt, mintha egy angyal jelent volna meg emberi alakban.

Azonban ha Krisztusnak nem volt valódi emberi természete, akkor a megváltásunk sem valódi. Ha az emberi természete csak látszat volt, akkor a szenvedése és a halála is, így pedig az üdvösségünk is csak látszat. A megváltásunk valósága az ő emberi természetének valóságán múlik. A Zsidók 2:14–15 így szól: *„Mivel tehát a gyermekek testből és vérből valók, ő is hasonlatosképpen részese lett azoknak”,* utána pedig azt is megmutatja, hogy megváltásunk szempontjából erre miért volt szükség, így folytatva: *„hogy a halál által megsemmisítse azt, a kinek hatalma van a halálon, tudniillik az ördögöt, és megszabadítsa azokat, a kik a haláltól való félelem miatt teljes életökben rabok valának.”*

A Biblia nemcsak úgy tanítja Krisztus emberi természetének valóságát, hogy mindenben hasonlóvá lett hozzánk, sőt meg is kísértetett (Zsid 4:15), hanem sok más módon is. Emberi természetének valóságát mutatja be az összes olyan szakasz, amely arról szól, hogy Jézus megszületett, növekedett, tanult, engedelmeskedett, evett, ivott, elfáradt, sírt, szenvedett és meghalt. Ezek mind arról beszélnek, hogy ő tényleg mindenben hozzánk hasonló ember volt. Ha kételkedünk a gecsemáné-kerti haláltusájában, Péter tagadása és Júdás árulása feletti fájdalomában vagy a kereszten való kínzó elhagyatottságában, akkor nemcsak az ő hitelességét kérdőjelezzük meg, hanem e szenvedések által szerzett megváltásunkat is.

Krisztus ezért csontunkból való csont és testünkéből való test (Ef 5:30), aki képviselhet minket Isten előtt, és leteheti életét bűnünkért áldozatul. Ő ember, hogy megfizessen az ember bűnéért, és önmagában Istenhez vigyen minket.

3.10. Krisztus teljes emberi természete

Megmutattuk, hogy Krisztus emberi természetéről öt igazságot kell elhinnünk: valódi, teljes, büntelen, erőtlen, és a szövetség vonalának központjából származó. Most azt a csodálatos igazságot vizsgáljuk, hogy Krisztusnak *teljes* emberi természete volt. Ez azt jelenti, hogy amikor Krisztus megszületett a miénkhez hasonló testben, akkor nemcsak emberi teste volt, hanem emberi lelke (Lk 23:46; Jn 12:27), gondolkodása (Fil 2:5³), akarata (Jn 6:38) és szíve is (Mt 11:29) minden mással együtt, ami a mi emberi természetünkhöz tartozik.

Ő nem félig ember és félig Isten, hanem teljesen ember és teljesen Isten, ugyanakkor ő az *egyetlenegy* Krisztus. Ez az ő testté lételének csodája, titka és dicsősége. Ezt az igazságot az egyháztörténelem során többen tagadták. Volt, aki úgy próbálta magyarázni a testté lételet, hogy Krisztusnak csak egy emberi teste volt, és az emberi elme vagy lélek helyét isteni természete foglalta el. Így – egy analógiát használva – olyan

³A Károli *indulat* kifejezése is a gondolkodásmódra utal. (A ford. megj.)

lett volna, mint egy teremtmény, amelynek állati testben emberi elméje van. Ebben az esetben Krisztusnak nem lett volna teljes, csupán részleges emberi természete.

Mégis mindennél fontosabb hinnünk, hogy Krisztusnak teljes emberi természete volt. Ezen múlik a megváltásunk. Krisztusnak az emberi természet minden részét magára kellett vennie, mert *minden rész* megváltásra szorult. A teljes romlottság bibliai igazsága szerint *minden részünkben* romlottak és elfajultak vagyunk.

A testünk nyomorúságos (Fil 3:21), a lelkünk elveszett (Mt 16:26), az akaratunk szolgálai (Rm 6:16), a gondolkodásunk testi, telve az Istennel szembeni ellenségeskedéssel, és így nem engedelmeskedhet Isten törvényének (Rm 8:7-8), a szívünk pedig mindennél csalárdabb, és kétségbeejtően gonosz (Jer 17:9). Emberi természetünknek egyetlen része sincs, ami jó.

Krisztus ezért teljes emberi természetünket vette fel, hogy abban szenvedjen, és annak minden részében engesztelést tegyen a bűnért. Ilyen módon megváltott minket, a szívünket, az elménket, a lelkünket és az erőnket a bűn uralmából és hatalmából, és mindenestül fogva az élő Isten szolgálivá és fiaivá tett minket.

Krisztus *teljes* Megváltó. Istennek legyen érte hála! Bizony nincs más rajta kívül.

3.11. Krisztus *bűntelen* emberi természete

Bemutattuk az első kettőt abból az öt igazságból, amelyeket hinnünk kell Krisztus emberi természetéről. Láttuk azokat a csodálatos tanításokat, miszerint *valódi* és *teljes* emberi természete van. Most pedig rátérünk arra a fontos igazságra, hogy Krisztusnak *bűntelen* emberi természete van.

Az ő bűntelen voltát legvilágosabban a Zsidók 4:15 tanítja, de az Ézsaiás 53:9, a Lukács 1:35 és a 2Korinthus 5:21 is beszél róla. A Zsidók 4:15 azonban felveti a kérdést, hogy képes volt-e Krisztus vétkezni, hiszen ő hozzánk hasonlóan mindenben megkísértetett. Másként fogalmazva, csak azt jelenti-e Krisztus bűntelensége, hogy ő *nem vétkezett*, vagy azt is, hogy *nem is tudott vétkezni*?

Egyesek szerint Krisztus megkísértetése csak akkor lehetett valódi, ha emberi természetében képes lett volna vétkezni. Csak azért nem vétkezett, mert Isten is volt. Egy ilyen tanítással szemben hangsúlyoznunk kell az igazságot, miszerint neki *nem volt lehetséges* vétkeznie. Ne feledjük, hogy nem a *természet* vétkezik, hanem a *személy*, és Krisztus csak *egyetlen* személy, az Isten Fia! Isteni személyként nem tudott vétkezni. Ha azt mondjuk, hogy emberi természetében vétkezhetett volna, azzal azt is állítjuk, hogy *Isten* képes lett volna vétkezni, merthogy Jézus *személyesen* még a mi emberi természetünkben is Isten örök Fia. Hisszük, hogy ezt az igazságot tanítja a 2Korinthus

5:21, amely szerint ő nem *ismert* bűnt. A Zsidók 7:26 is arról beszél, hogy ő „*szent, ártatlan, szeplőtelen, a bűnösöktől elválasztott*” volt.

Krisztus bűntől való mentessége azt is jelenti, hogy nem volt része az eredendő bűnben sem, amely Ádamtól fogva a miénk (Rm 5:12). Ő ebben a tekintetben is szeplőtlen volt. Jézus szűztől való születése, továbbá hogy emberi természete szerint is Isten volt az ő Atyja, biztosította, hogy Ádám összes utódja közül egyedül Krisztus szülessen tisztán és szentül.

Nemcsak eredendő, de elkövetett bűne sem volt. Krisztus egész élete során születésétől fogva sosem szegte meg Isten parancsolatait, nem hibázott a legkisebb dologban sem, és soha nem mondott egyetlen hiábavaló szót sem, amely nem dicsőítette Istent. Ő tökéletes volt.

Az ő bűntelensége összefoglalva azt jelenti, hogy nem volt része az eredendő bűnben, nem volt elkövetett bűne, és nem is tudott volna vétkezni. A Zsidókhhoz írt levél azt tanítja, hogy ezért lehetett a mi Megváltónk. Neki bűntelenként nem volt szüksége arra, hogy előbb saját bűneiért vigyen áldozatot, hanem tökéletes áldozatot mutathatott be helyettünk (Zsid 7:27). Ezért bűnné lehetett értünk, hogy őbenne Isten igazságává lehessünk (2Kor 5:21).

Így Krisztus bűntelensége a biztosíték arra, hogy az ő igazsága tökéletes, és értünk van. Nem szorult rá semmire azok közül, amiket halála által kiérdemelt; azt nekünk szerezte meg, akiknek olyan nagy szükségünk van rá.

3.12. Krisztus *erőtlen* emberi természete

Most Krisztus emberi természetének negyedik nagy igazságát vizsgáljuk: akinek most dicsőséges emberi természete van, annak a földön *erőtlen* emberi természete volt. Emberi természete mellett, hogy *valódi, teljes és bűntelen*, még *erőtlen* is volt. Mivel Krisztusnak *erőtlen* emberi természete volt, ezért földi élete alatt ki volt téve a bűn összes gonosz következményének, jóllehet magának a bűnnek nem. Ki volt téve a betegségnek, az éhségnek, a szomorúságnak, a fájdalomnak, az erőtlenségnek, sőt a halálnak is éppúgy, ahogyan mi. Ő részese volt az emberi gyarlóságunknak (Zsid 4:15⁴).

A Róma 8:3 is ezt az igazságot tanítja, amikor azt mondja, hogy Krisztus a bűnös test hasonlatosságában jött el. Mivel ez nem jelentheti azt, hogy ő maga bűnös volt, csak arra utalhat, hogy ki volt téve mindannak a gonosznak, amelyet a bűn hozott ránk, azaz bűnös testünk gyarlóságainak. Krisztus tehát nem a *bűntelen* test hasonlatosságában jött el. Nem olyan volt, mint Ádám, aki kezdetben, a teremtésekor, első állapotának

⁴A KJV szerint: „*megérintette gyarlóságunk érzése.*” (A ford. megj.)

minden dicsőségében és ragyogásában élt. Olyanná lett, mint mi, akik elveszítettük ezt az állapotot, magunkra véve a romlottság és a bűn terhe mellett Isten átkát is.

Ez fontos igazság. A betegség, a szenvedés, a bánat és a halál mind a bűnünknek és Isten bűnért való átkának következménye. Krisztus azért hordozza gyarlóságainkat, mert ő átokká lett érettünk. Magára vette minden gyarlóságunkat azáltal, hogy magára vette és eltávoztatta tőlünk a mi átkunkat. Micsoda vigasztalás tehát számunkra minden gyarlósága!

Ézsaiás beszélt minderről, amikor jövendölt Krisztusról, és „*fájdalmak férfjának és betegség ismerőjének*” nevezte őt (Ézs 53:3). Ézsaiás így magyarázza Urunk fájdalmait: „*Pedig betegséginket ő viselte, és fájdalmainkat hordozá (...) És ő megsebesítettett bűneinkért, megrontatott a mi vétkeinkért.*” Bánata, fájdalma, szomorúsága révén a mi „békességünknek büntetése” volt rajta (Ézs 53:4–5). Nemcsak Krisztus halála volt engesztelő erejű, hanem az egész földi élete során elviselt szenvedése is. Ezt vallja meg, amikor így szól: „*Mert bánatban enyészik életem, és sóhajtásban múlnak éveim; bűnöm miatt roskadoz erőm, és kiasznak csontjaim*” (Zsolt 31:11).

Krisztus nyomorúságaiban és szenvedéseiben további vigasztalást is találunk: ezek azt jelentik, hogy saját tapasztalatból ismeri próbatételeinket és szenvedéseinket. Keresztülment rajtuk, és így nem mondhatjuk, hogy senki nem érti meg valójában a mi próbatételeinket. Krisztus megérti. Így a mi Megváltónk erőtlensége, fájdalma, szomorúsága és szenvedése mind hozzátartozik üdvösségünkhöz. Ne csak nézzük és lássuk, hogy nincs oly bánat, mint az övé (JSir 1:12), hanem higgyünk is!

3.13. Krisztus megkísértetése

A Zsidók 4:15 tanítása alapján Krisztusnak *erőtlen* (meg tud indulni gyarlóságainkon, és „*megkísértetett mindenkiben, hozzánk hasonlóan*”), egyszersmind *bűntelen* emberi természete volt („*kivéve a bűnt*”). Ezeket az igazságokat már kifejtettük, azonban kérdéseket vetnek fel Krisztus megkísértetésével kapcsolatban. Ha bűntelen volt, akkor hogyan lehetett őt megkísérteni? Miként lehettek valóságosak a kísértések, ha *lehetetlen* volt, hogy vétkezzen? Ha tényleg nem tudott vétkezni, akkor valóban erőtlen, hozzánk mindenben hasonló emberi természete volt?

A Szentírásból világos, hogy Krisztus megkísértetése *valódi* volt. Amikor véget ért, akkor az angyalok szolgálatára volt szüksége (Mt 4:11). Erőtlen emberi természete volt, amely hozzánk hasonlóan szenvedett a kísértésben. Ez azonban nem ad választ arra a kérdésre, hogy miként lehetett valóságos a megkísértetése, ha nem tudott vétkezni.

Némelyek szerint Krisztus emberi természetében tudott volna vétkezni, isteni természetében viszont nem. Hisszük, hogy ez elfogadhatatlan válasz. Úgy végződik, ahogyan *nem szabadna* szólnunk: Ő nem volt tökéletes. Még ha igaz is volna, hogy csak emberi természetében tudott vétkezni, akkor is ő, Isten egyszülött Fia lenne az, aki tudott volna vétkezni. Az effajta beszéd istenkáromlás.

Nem teszünk úgy, mintha képesek volnánk megmagyarázni a nagy titkot, miszerint „*Isten megjelent testben*” (1Tim 3:16). Hisszük azonban, hogy a Szentírás segít megértenünk Krisztus megkísértetését. Tudnunk kell, hogy az Újszövetség valójában csak egy szót használ arra, amire a magyar a *kísértést* és a *próbát*. Ezzel a Biblia azt tanítja, hogy a kísértés és a próba, amelyek számunkra oly különbözőnek tűnnek, valójában ugyanannak a Sátán és a bűn ellen való lelki küzdelemnek a két oldala. Amikor a Sátán *megkísért*, Isten ezzel egy időben *megpróbál* minket. Ez hatalmas bizonyíték amellet, hogy Isten szuverén Úr a bűn és a Sátán felett. Mindig erről tanúskodunk, amikor így könyörgünk Istenhez: „*Ne vígy minket kísértésbe.*” Ez is segít Krisztus megkísértetésének megértésében.

Arról van szó, hogy amikor Krisztust kísértette a Sátán, akkor Isten is próbára tette őt. Ha így gondolunk megkísértetésére, akkor kicsit könnyebb megértenünk, hogy kísérhető volt, miközben nem tudott vétkezni, és miért kísértetett meg ennyire. Krisztus megkísértetése a Sátán és a bűn elleni nagy, lelki harc volt, egy olyan próba, amelyet Isten küldött azért, hogy bebizonyítsa számunkra Krisztus valódi büntelenségét. Innen nézve nem szükséges még csak gondolkoznunk sem azon a lehetőségen, hogy ő vétkezhetett volna, hogy lássuk, megkísértetése valódi és nehéz volt – azaz mindenben hozzánk hasonlóan megkísértetett.

Fontos, hogy ezt megértsük. Krisztus büntelensége bátorít minket is a Sátán elleni küzdelemben. Rá kell tekintenünk, hogy ne csüggedjünk lelkünkben elalélván (Zsid 12:2–3).

3.14. Krisztus központi emberi természete

Eddig megismertük Krisztus *valódi, teljes, büntelen és erőten* emberi természetét. Néhány teológus ezeken kívül még egy ötödik jellemzőt is említ: az ő *központi* emberi természetét. Ez alatt semmi mást nem értünk, mint hogy Krisztus Mária testéből és véreből született, Dávid házából való zsidó volt, és test szerint Ábrahám magvából származott. Ugyanígy Ádám valódi utóda, a mi testünk és vérünk volt.

Ez magától értetődőnek tűnik, de az egyháztörténelem során némelyek tagadták. Egyesek azt tanították, hogy Krisztus emberi természetét a mennyből hozta magával,

és születése, illetve fogantatása által csupán keresztülhaladt Mária méhén, mint a víz a csapon. Mások azt hirdették, hogy emberi természete különös módon Mária méhében lett megteremtve, és így genetikailag és fizikailag nem az ő fia volt.

Ezt a reformáció idején egyes anabaptisták képviselték, később pedig a neo-orthodox teológus, Karl Barth⁵ tanította. Barth és az anabaptisták azért vallottak egyaránt ilyen nézeteket, hogy megőrizték Krisztus bűntelenségét. Úgy érveltek, hogy ha Jézus nem emberi őstől született, akkor nem volt lehetőség arra, hogy az emberi romlottság megfertőzze. Nem szükséges ezeket a nézeteket vallanunk, ha hinni akarjuk, hogy Krisztus teljesen bűntelen volt. A Szentlélektől való fogantatása biztosítja bűntelenségét, ahogyan azt a Lukács 1:35 tanítja.

Valójában ha valaki az anabaptisták vagy Barth nézetét vallja, akkor tagadja, hogy Krisztus a bűn kivételével mindenben hasonló lett hozzánk (Zsid 2:14; 4:15), még fogantatásában és születésében is. Berkhof így ír: *„Ha Krisztus emberi természete nem ugyanonnan származott, mint a miénk, hanem csak emlékeztetett arra, úgy nem áll fenn köztünk és közte olyan kapcsolat, mely ahhoz szükséges, hogy az ő közbenjárása a mi javunkra válhasson.”*⁶

Ha azt mondjuk, hogy Krisztus nem volt Ábrahám fia genetikailag és szervezetében valódi fogantatása és születése által, akkor elvágjuk őt az Ábrahámmal és magvával kötött szövetségtől, valamint a szövetség ígéreteitől. Ezek az ígéretetek akkor nem rá vonatkoznak, és nem teljesezhetnek be őbenne. Sőt, a hit által benne lévő újszövetségi keresztyéneknek sincs semmilyen lehetőségük részesedniük ezekben az ígéretetekben. Krisztust Ábrahámtól és Dávidtól elszakítva mind őt, mind magunkat elszakítjuk az Ószövetségtől és annak ígéreteitől.

Ragaszkodjunk tehát ahhoz a drága igazsághoz, hogy Krisztus a testté lével által az emberi nemzet valódi tagja, természetes leszármazása által Mária, általa pedig Ábrahám és utódainak valódi fia! Ezen múlik üdvösségünk, valamint a szövetségben Ábrahám gyermekeiként elfoglalt helyünk.

⁵Karl Barth (1886–1968) modern svájci teológus volt, aki a két világháború idején Németországban munkálkodott. Teológiáját dialektikus vagy krízisteológiának nevezik, jellemzői a paradoxonok, illetve szinte minden alapvető református tanítás újrafogalmazása. Eretnek tanításai között kiemelendő az, hogy Isten nem megismerhető; a *találkozás* gondolata mint Isten önkijelentésének módja; valamint a Szentírás történetiségének elutasítása.

⁶Louis Berkhof: *Rendszerezés teológia*. <http://www.refkossuthter.hu/sites/default/files/fajlok/berkhof.pdf>. Eredeti: *Systematic Theology*, Part 3. *The Doctrine of the Person and Work of Christ*. Grand Rapids, Michigan, USA. William B. Eerdmans Publishing Company, 1996. 334.

3.15. Krisztus örök nemzése

Krisztus teljes istenségének (miszerint ő mindenben egyenlő az Atyával) védelméhez tartozik *örök nemzésének* védelme is. A *nemzés* arra utal, amikor egy apa fiút nemz. Az anya fogan, az apa pedig nemz. Krisztus nemzése azt jelenti, hogy ő a Szentháromság második személyeként Isten *Fia*, az első személy pedig az ő *Atyja*. A *nemzett* és a *szülött* szavak ugyanazt jelentik. Az Atyával való viszonyában Krisztus az *egyszülött* Fiú.

Emberi tapasztalatunk szerint a nemzés azt jelenti, hogy a fiú az apja után következik, és így elkezdődik az élete. Az örök nemzés arra utal, hogy Krisztust mint a Szentháromság második személyét a Szentháromság első személye nemzette, de *öröktől fogva*, vagyis kezdet nélkül. Mivel nemzése örökkévaló, ezért a Szentháromság második személye nincs hátrébb a rangsorban, mint az első személy, és nem kisebb az ő Atyjánál.

Itt nem Krisztus testben való születéséről beszélünk. Ebben az értelemben is Isten *Fia*, aki a Szentlélek megárnnyékozó ereje által született emberi természetünkben. A miénkhez hasonló testben született Fiúként van kezdete, és kisebb az Atyjánál. A Szentháromság második személyeként *öröktől fogva* nemzett.

Az *Athanasiusi Hitvallás* ezt mondja: „*Annakokáért az az igaz hit, hogy higgyük és valljuk: miszerint a mi Urunk Jézus Krisztus, Istennek Fia, Isten és ember; Isten, aki az Atya lényéből örök idők előtt nemzetett: és ember, aki anya lényegéből időben született. (...) Egyenlő az Atyával istenség szerint: kisebb az Atyánál emberség szerint.*”

Krisztus örök nemzése olyan igazság, amelyet ma hangsúlyozni kell. Úgy tűnik ugyanis, hogy némelyek között divatos tagadni ezt. Akármilyen okuk is legyen erre, valójában a Szentháromságot tagadják. Ha Krisztus Fiúként nem öröktől nemzett, akkor van kezdete. Ha van kezdete, akkor nem örökkévaló. Ha nem örökkévaló, akkor nem teljesen és valóságosan Isten. Ha ő nem teljesen Isten, akkor nem is Megváltónk.

Krisztus örök nemzésének tagadása az arianizmus régi eretnekségéhez tartozik. Az egyház korai történelmében ez a tévtanítás azt hirdette, hogy Krisztus *egy isten*, de nem egyenlő az Atyával; éppen úgy, ahogyan azt ma a szekták tanítják. Az ariánusok ahhoz ragaszkodtak, hogy az *egyszülött Fiú* névből az következik, hogy Krisztusnak van egy kezdete, és az Atyától eltérően nem öröktől fogva való, azaz nem egyenlő az Atyával.

Az örök nemzést világosan tanítja a Példabeszédek 8:22–30, ahol a megszólaló Bölcsesség Krisztus, az Isten *Fia*. Így szól: „*Örök időktől fogva felkenettem, kezdettől, a föld kezdetétől fogva (...) Mellette valék mint kézműves*” (Péld 8:23, 30). Hasonló

gondolatokat találunk a Mikeás 5:2-ben, az 1Korinthus 1:24-ben és a Kolossé 1:15-ben. Ragaszkodjunk tehát a Szentíráshoz, és ne engedjük, hogy az igazság ellenségei elrabolják hitvallásunkat, miszerint Krisztus a mi Urunk és a mi *Istenünk!*

3.16. Krisztus szűztől való születése

Hitünk egyik alapja Krisztus szűztől való születése. Krisztus ember voltának valósága és jelentősége elválaszthatatlanul kapcsolódik a szűztől való születésébe vetett hithez. Ez kulcsfontosságú igazság, ezért sokszor tagadják. A korai egyházban a gnosztikusoknak nevezett emberek tagadták Krisztus szűztől való születését. Még ma is támadják ezt a tanítást.

Egyes modern bibliafordítások – például az angol *Revised Standard Version* – Krisztus szűztől való születését úgy támadják, hogy az Ézsaiás 7:14 *szűz* szavát *fiatal nő*nek fordítják.⁷ A mormonok úgy tagadják, hogy istenkáromló módon azt tanítják, hogy Krisztus az Atya és Mária közti szexuális kapcsolatból született. Ma sokan azt hiszik, hogy a szűztől való születés csak egy Jézusról szóló legenda, amelyet a korai egyház elhitt, de többé már nem hihető. Ezek a támadások csak ennek a tanításnak a jelentőségét mutatják meg. Az ördög nem vesztegeti az idejét arra, hogy teljesen értelmetlen dolgokat támadjon.

Krisztus szűztől való születése mindenekelőtt azért fontos, mert az Krisztus valódi emberségének bizonyítéka. Noha Krisztusnak nem volt emberi apja, mégis ugyanúgy született, ahogyan mi. Ha nem így lett volna, nem lett volna a bűnt kivéve mindenben hasonló hozzánk (Zsid 2:17; 4:15).

A szűztől való születés a *szűz* szó hangsúlyozásával arra is rámutat, hogy miközben Jézus Máriától jött világra hús-vér emberként, mégsem „*vérből, sem a testnek akaratóból, sem a férfinak indulatjából, hanem Istentől*” született (Jn 1:13). Amint Ézsaiás már régen rámutatott (Ézs 7:14), a szűztől való születés annak a jele, hogy Jézus valóban Immanuel, *velünk az Isten*.

A szűztől születésben való hithez nem szükséges Mária örökös szüzességének hite, amint Róma tanítja, vagy a svájci reformátor, Zwingli hirdette. Krisztus bűntelenségét nem az biztosítja, hogy Mária – akár Krisztus születése előtt, akár utána – szűz volt, hanem hogy a Szentlélek erejéből fogant. A Lukács 1:35 világosan tanítja ezt: „*A Szent Lélek száll te reád (...) azért a mi születik is szentnek hivatik, Isten Fiának.*”

Ne csodálkozzunk azon, hogy a szűztől való születést nehéz megérteni! Ez a kegyelem csodájához tartozik. Ha a megszokott emberi fogantatás és születés is

⁷Hasonlóképpen az ÚF és a RÚF is. (A ford. megj.)

titokzatos marad, hogyan várhatjuk, hogy teljesen megértjük Krisztus világra jövetelének csodáját? Azt sem kell meglepetésként vennünk, hogy ezen gúnyolódnak. Krisztus szűztől való születése az ő megváltó munkájához tartozik, és egyedül a hit fogadhatja el őt és a róla szóló igazságot.

Krisztus szűztől való születése vezessen el minket ahhoz a még nagyobb csodához, amelyet ő testben tett, amikor szenvedett, vérzett és meghalt mindazok bűneiért, akiket az Atya neki adott!

3.17. Krisztus két természetének egysége

A testté létel titka nem annyira az, hogy a mi Urunk valóságos Isten vagy valóságos ember, hanem hogy ő *mindkettő*. Az 1Timótheus 3:16 szerint az, hogy „*Isten megjelent testben*”, a kegyesség nagy titka. Mivel titok, ezért nem tudjuk teljesen megérteni.

Néhány hasonlat azonban segíthet megérteni, hogy Krisztus két természete miként egyesült egy személyben. Ezek nem tökéletesek (ahogyan egyetlen hasonlat sem), de amint Charles Hodge mondta: „*van (...) elég hasonlóság a hit megerősítéséhez és a hitetlenség feddéséhez.*”⁸

A legjobb a lélek és a test egységének hasonlata. Még az *Athanasiusi Hitvallás* is ezt használja, amikor így szól: „*Mert valamilyen az okos lélek és a test egy ember: úgy az egy Krisztus Isten is, ember is.*” Ez a hasonlat a következő pontokon kapcsolódik Krisztus két természetének egységével. Először is, ahogyan a lélek és a test az ember két alkotóeleme – az egyik anyagi, a másik pedig anyagtalan –, ugyanúgy Krisztusnak is két természete van – az egyik véges és teremtett, a másik pedig végtelen és isteni.

Másodszor, amiképpen a lélek és a test egy személyt alkot, úgy Krisztus két természete is egy személyben egyesül. A lélek és a test cselekvéseiben egyaránt az egy ember cselekszik, gondolkodik és akar, Krisztusban pedig szintén egyetlen személy cselekszik a két természetben és azok által.

Harmadszor, amint a lélek és a test különböző marad, úgy Krisztus két természete is megkülönböztethető, és nem elegyedik egyfajta keverékbe, amely se nem valódi Isten, se nem valódi ember. Nem úgy kapcsolódnak, mint a réz és a cink ötvözete, a sárgaréz – valami teljesen új. Krisztus teljesen és valóságosan Isten, illetve teljesen és valóságosan ember marad, nem pedig félig Isten, félig ember.

Negyedszer, a lélek és a test tulajdonságai ugyanahhoz a személyhez tartoznak (pl. egy *személy* lehet lélekben bölcs, testben pedig magas), így személyesen Krisztusnak tulajdoníthatjuk mind isteni, mind pedig emberi természetének jellemzőit. Ahogyan

⁸Charles Hodge: *Systematic Theology* [Rendszeres teológia], 2. kötet. London, James Clarke, 1960. 380.

egy személyről tehetünk látszólag ellentmondó állításokat – pl. ő lélek és ő por –, ugyanúgy Krisztusról elmondhatjuk mind az isteni természet tökéletességeit, mind pedig az emberi természet korlátait. Ő mindentudó, ugyanakkor nem tudja második eljövételének napját és óráját; ő örökkévaló, de kezdete van az időben; ő mindenható, de erőtlén volt.

Az *Athanasiusi Hitvallás* gyönyörűen fejezi ki ezt az utolsó gondolatot, amikor úgy szól, hogy Krisztus „*Isten, aki az Atya lényéből örök idő előtt nemzetett: és ember, aki anyja lényegéből időben született. (...) Egyenlő az Atyával istenség szerint: kisebb az Atyánál emberség szerint. Aki noha Isten és ember, mindazáltal nem kettő, hanem egy Krisztus*”, egyetlen Krisztus, akit dicsőíteni és imádni kell.

3.18. Krisztus két természetének elválaszthatatlan egysége

Amikor a mi Urunk Jézus Krisztus testet öltésének titkáról beszélünk, többek között azt is szükséges hangsúlyoznunk, hogy ő *továbbra is* valóságos Isten és ember marad. Az isteni és az emberi közötti egység *elválaszthatatlan* egység.

Egyes komoly keresztyének azt a bizonytalan és nem biblikus gondolatot hiszik, hogy a feltámadás után Krisztus megszűnt embernek lenni. Úgy gondolják, hogy emberi természetünket Betlehemben megszületve magára vette, majd pedig a halálból feltámadva letette. Azonban a halottakból való feltámadása valójában azt bizonyítja, hogy még mindig ugyanolyan ember, mint mi vagyunk. Amennyiben ő Isten, nem tud meghalni, és nincs szüksége a halottakból való feltámadásra.

Emberi természetében ment fel tehát a mennybe is. Istennek nincs szüksége a mennybemenetelre, hiszen ő mindenütt jelen van. *Emberként* ül az Isten jobbján, így jár közben értünk, és így fog ítéletre visszatérni az idők végén. Meg kell jegyeznünk, hogy ha ő már nem hozzánk hasonló ember, akkor semmi részünk nincs benne. Akkor most már nem igaz, amit a Szentírás mond róla, hogy hasonlatos lett az atyafiakhoz, és „*könyörülő (...) és hív főpap az Isten előtt való dolgokban*” (Zsid 2:17). Valójában ha már nem hasonlatos hozzánk, akkor többé nem vagyunk az ő testvérei.

Krisztus emberi természete a feltámadás által nem változott istenivé. Ha ez volna a helyzet, akkor ő nem lenne a mi Bátyánk, aki örökké él, hogy közbenjárjon értünk. Gyengeségeinket ismerő és átérző személyként végzi ezt a közbenjárást mégpedig úgy, mint aki a bűnt kivéve mindenben hasonlatos hozzánk. Emberként képvisel minket Isten előtt, és minden áldást megszerez számunkra.

Krisztus emberi természete a feltámadás által megdicsőült, és elváltozott, ahogyan a miénkkel is történni fog, amikor az utolsó napon feltámadunk a halottak közül,

és találkozunk vele. Amikor meghalt, nem hagyta hátra emberi természetét, és az nem változott istenivé. Ő még mindig az *embernek* Fia.

Mivel Krisztusnak még mindig van emberi természete, a világ végezetén ebben az emberi természetben fog eljönni, ahogyan abban is ment el tőlünk, amikor felment az ő Atyjához. Istenként természetesen mindenütt jelen van, és most is velünk van a világ végezetéig. Emberként azonban nem láthatjuk őt, és nem találkozhatunk vele színről színre, amíg vissza nem tér.

Nehéz megérteni? Valóban, de csak mert Krisztus testté létele és két természetének egysége Isten munkája, akinek az útjai mindig túl magasak számunkra. Ez a kegyelemből való váltságunk csodájához tartozik. Valóban nehéz megérteni mindezt, azonban dicsőségesen vigasztaló, mert azt jelenti, hogy „*a mi testünk a mennyben biztos zálog nekünk afelől, hogy ő, mint a mi Fejünk, minket tagjait szintén fel fog venni oda*”.⁹

3.19. Krisztus két természetének személyes egysége

Krisztus két természetének egysége *személyes egység*. Ez is hozzátartozik a mi Urunk Jézus Krisztus titkához. Amikor személyes egységről beszélünk, azon először azt értjük, hogy ő egyetlenegy személy. Nincs két Krisztus, egy emberi és egy isteni, hanem csak egyetlen, aki Betlehemben született, szenvedett, meghalt a kereszten, és harmadnapon feltámadt.

Arra is utalunk, hogy személy szerint Krisztus az Isten egyszülött és örökkévaló Fia. Ő nem egy külön emberi személy és egy külön isteni személy, hanem egy isteni, örökkévaló személy, aki eljött a miénkhez hasonló testben, és sajátjaként vette fel emberi természetünket. Ő nem is emberi személy. Emberi *természetét* sajátjaként vette fel, de ő személyként a Szentháromság második személye. Ezt gyakran tagadják, különösen akik azt hiszik, hogy ő csak istenivé *vált*.

A Krisztusról szóló tanításnak ezt a részét a legnehezebb megérteni. Ez azt jelenti, hogy az egyszülött Fiú *személyesen* szenvedett, és halt meg a kereszten, és az a *személy*, aki így szólt: „*Én Istenem, én Istenem! Miért hagyál el engemet?*”¹⁰, maga Isten volt. Milyen megdöbbenő igazság! Ezt a titkot nem magyarázhatjuk meg azzal, hogy Krisztus ezeket emberi természetében vagy emberi természete szerint tette, mert ő, Isten egyszülött, örökkévaló Fia tette azokat. Mennyire felfoghatatlanok Isten útjai!

Fontos hinnünk, hogy Krisztus személy szerint a Szentháromság második személye, mert egyedül így tudott engesztelést bemutatni a bűnért, és örök igazságot

⁹Heidelbergi Káté 49. kérdés-felelet

¹⁰Máté 27:46 (A ford. megj.)

szerezni számunkra. Egyedül Isten Fia fizethetett meg népe minden bűnéért a keresztalál által. Egyedül Isten Fia szenvedhette el Isten bűn ellen való teljes, örök haragját hat rövid óra alatt. Egyedül Isten Fia szerezhette nekünk örök igazságot, magának Istennek az igazságát (Rm 3:21–22), olyan igazságot, amelyet nem lehet megrontani vagy újra elveszíteni. Csak azért van üdvözítő ereje számunkra Krisztus munkájának és halálának, mert ő személyesen Isten Fia. Amire az ember képtelen, azt *Isten* megteszi Fia személyében.

Az is fontos, hogy Krisztus személyesen a Szentháromság második személye, aki a szűz Mária által lett testté. Ha más nem is, ez biztosan emlékeztet minket arra, hogy a testté léétel és megváltásunk csodája az, hogy Isten emberré lett, nem pedig az ember Istenné. Az 1Korinthus 8:6 szavai mindezt nagyon gyönyörűen foglalják össze: „*Mindazáltal nekünk egy Istenünk van, az Atya, a kitől van a mindenség, mi is ő benne; és egy Urunk, a Jézus Krisztus, a ki által van a mindenség, mi is ő általa.*” Bárcsak adna Isten nekünk kegyelmet, hogy sajátunkként vallhassuk ezt, és mindig ez maradjon hitvallásunk!

3.20. Krisztus két természetének különbsége

Ha Krisztusról mint Istenről és emberről beszélünk, vigyáznunk kell arra, hogy ne keverjük össze két természetét. Ez már előfordult az egyháztörténelem folyamán. Némelyek például Istenembernek nevezték Krisztust azt tanítva, hogy ő többé nem valódi Isten, sem valódi ember, hanem mintegy a kettő keveréke. Egy hasonlat erre a fém nátrium és a mérgező klórgáz elegye, amelyből nátrium-klorid (konyhasó) lesz, amely se nem fém, se nem gáz.

Ezzel a régi eretnokséggel az a baj, hogy eltörli az emberi és az isteni közti különbséget. Ma is jelen van ez a tévelygés, bár nem ugyanúgy hívják. Sokan elhomályosítják az emberi és az isteni közti különbséget, amikor azt tanítják, hogy Krisztus csak abban az értelemben volt Isten, hogy jó emberként istenivé vált. E nézet szerint Krisztus úgy érte el az istenséget, hogy emberségének minden lehetőségét megvalósította. Isaac Watts, sok dicséret szerzője is ezt hitte.

Azok is az emberi és az isteni közti különbség elhomályosításának tévelygésébe esnek, akik az úgynevezett „pozitív gondolkodás” és a modernizmus evangéliumát hirdetik, miszerint az embereknek félre kell tenniük a bűn és a véték minden gondolatát, meg kell tanulniuk pozitív módon gondolkozni önmagukról, és így emberként meg kell valósítaniuk minden lehetőségüket éppúgy, mint ahogyan Krisztus tette. A

megváltás tehát az ember tökéletessé válását jelenti, ami szerintük ugyanaz, mintha istenivé lenne.

Krisztus emberi és isteni természetének megkülönböztetéséhez ragaszkodva nagyon óvatosnak kell lennünk a szóhasználatunkban, és nem szabad azon túllépni, amit maga a Szentírás tanít Krisztus két természetéről. Így például mondhatjuk, hogy Krisztus meghalt a kereszten, vagy *emberi természetére szerint* szenvedett és meghalt, de azt már nem, hogy *Isten* halt meg a kereszten. Vagy mondhatjuk, hogy Krisztust Isten *emberi természetére nézve* elhagyta, de azt nem, hogy Isten elhagyta Istent. Az effajta szóhasználatra bibliai példát is látunk olyan helyeken, mint például a Róma 9:5, ahol az Írás azt mondja, hogy Krisztus *test szerint* a zsidók közül való.

Ragaszkodnunk kell tehát ahhoz, hogy Krisztus, a mi Urunk egy személyben örökkévaló, mindentudó, mindenható, a menny és a föld Teremtője, ugyanakkor teljesen és valóságosan ember az emberi természet minden korlátjával. Ez a testté létele csodája, a kegyesség nagy titka és üdvösségünk reménysége (Ef 4:9–10).

Meg tudjuk érteni, hogy két anyag keveredéséből egy harmadik lesz, de az meghaladja értelmünket, hogy miként egyesülhet örökre egy személyben Krisztus két természete, miközben mégis külön marad. Ez azt mutatja, hogy Krisztus testté létele Isten csodálatos műve.

3.21. Isten szövetsége Krisztusban

Krisztus két természetének egysége nagyon fontos, mivel a Szentírás legdrágább ígéretei közül érint némelyeket. Ő ezeknek az ígéreteknek a beteljesedése, mert ő *Immánuel: velünk az Isten*.

Hadd utaljunk az olyan ígéretekre, mint a 2Péter 1:4: „*azok által isteni természet részeséivé legyetek*”; 2Korinthus 6:16: „*Lakozom bennök és közöttük járok*”; Efézus 3:19: „*ekképpen beteljesedjete az Istennek egész teljességéig*”; Efézus 5:30: „*Mert az ő testének tagjai vagyunk, az ő testéből és az ő csontjaiból valók*”; Galácia 2:20: „*Krisztussal együtt megfeszítettem. Élek pedig többé nem én, hanem él bennem a Krisztus; a mely életet pedig most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, a ki szeretett engem és önmagát adta értem.*”

Mindezek az ígéretek előfeltételezik, amit Kálvin János a Krisztusban megjelent Isten és az ő népe közti *misztikus egységnek* nevezett. Magukból az idézett szakaszokból is világos, hogy ez az egység több egyszerű szófordulatnál, de abból is látható, ahogyan a Szentírás a hitet jellemzi. A hit szó szerint *Krisztusban* való, sőt *Krisztusba* vetett hit.

Ezek a szakaszok tehát Isten és az ő népe között a lehető legszorosabb közösséget írják le, amelyben Isten népe ténylegesen összekapcsolódik és eggyé lesz az Úrral, részesülve az ő áldott életében. Családjába fogadja őket, és kegyelem által isteni természet részeseivé lesznek. Nem csodálatos ez?

Ez az egység magában Krisztusban valósul meg. Ő egyrészt a mi testünk és vérünk, másrészt pedig valóságos és teljes Isten egy személyben. Benne összetalálkozik és eggyé lesz Isten és ember, mert hit által vagyunk *őbenne*, miközben testileg az istenség egész teljessége is benne lakozik (Kol 2:9–10).

Krisztus az ő testté létele által Immánuel (velünk az Isten), de nemcsak azért, mert Isten látogatott meg minket őbenne, hanem azért is, mert maga Isten jött el, hogy velünk lakozzon, és általa a legszorosabb közösségben éljen velünk.

A keresztyén házasság ennek kiábrázolása, mivel a házasságban a férfi és a nő *egy test* lesznek. Valóban, az Efézus 5-ben, ahol Pál a keresztyén házasságról szól, és azt mondja, hogy a férfi és a nő egy testté lesz, hozzáteszi: „*Felette nagy titok ez: de én a Krisztusról és az egyházzal szólok*” (32. v.).

Isten házassága az ő népével Krisztusban, amely által egy testté lesznek, az ő kegyelmi szövetségének megvalósulása. Isten szövetsége a barátság és közösség szövetsége, amelyben Isten azt ígéri, hogy Istenünk lesz, minket pedig az ő népévé tesz. Ez akkor valósul meg, amikor Krisztusban egyek leszünk Istennel.

Így várjuk a Bárány menyegzői lakomáját, amely nemcsak a mennyei örömök képe, hanem Krisztusban Istennel való egységünk beteljesedése. Ez lesz minden reménységünk megvalósulása és minden örömünk kezdete.

3.22. Krisztus hármassága

Krisztus tisztségeiről szólva azt tanítjuk, hogy ő a mi legfőbb *Profétánk* (Csel 3:22–26), a mi egyetlen *Főpapunk* (Zsid 7:24–28) és a mi örökkévaló *Királyunk* (Jel 17:14). Krisztus ezzel a három tisztségével egyedülálló a Szentírásban. Senki más nem viselte ezt a három tisztséget, kivéve Melkisédék (Zsid 7). A királyság éve alatt Izráel és Júda királyai számára tilos volt egyszerre papként és királyként is szolgálni. Júda egyik királya, Uzziás leprás lett, mert királyként megpróbálta a pap feladatait elvégezni (2Krón 26:16–21; vö. 1Sám 13:8–14).

Egy ember lehetett pap és próféta, mint Sámuel, vagy király és próféta, mint Dávid, de nem lehetett egyszerre király és pap. Egyedül Melkisédéknek volt meg mind a két tisztsége, aki Krisztus egyedülálló képe volt. Senki nincs, aki olyan, mint Krisztus.

Mivel nincs olyan, mint Krisztus, ezért nem lehet senkink rajta kívül – sem földi papunk vagy prófétánk, sem királyunk, csak Krisztus. Az ő igényei megszegyenítik azok igényét, akik ma Jézus Krisztus egyházában prófétának, papnak vagy legfőbb uralkodónak mondják magukat. Az egyháznak nincs feje, csak Krisztus; nincs prófétája, csak Isten élő Igéje; nincs papja, csak Isten irgalmas Fia, aki áldozatul ajánlotta fel önmagát népe bűneiért. Ezekről még később fogunk szólni.

Mielőtt azonban rátérnénk Krisztus prófétai, papi és királyi tisztségére, meg kell értenünk, mi a tisztség. Először is a tisztség *szolgai pozíció*. Krisztust az ő tisztségével a Szentírás Jehova Szolgájának nevezi, különösen Ézsaiás próféciájában (Ézs 52:13; 53:11). Jehova Szolgájaként jön, hogy megcselekedje Isten akaratát és munkáját (Lk 2:49; Jn 4:34).

Másodszor a tisztség *tekintéllyel bíró pozíció* is. Hármasságban Krisztusé minden hatalom mennyen és földön (Mt 28:18). Prófétaként mondott szavai olyan tekintélyűek, hogy aki nem hallgat rá, el fog veszni. Királyként mindenek felett való az uralma. Papi munkája üdvözítő munka mind áldozatbemutatásában, mind a mi megáldásunkban, mégpedig azért, mert Istentől felhatalmazást kapott arra, hogy bemutassa a bűnért való egyetlen áldozatot, és üdvössége minden gazdagságával megáldja azokat, akiket Isten neki adott.

Végül pedig a tisztség *közbenjárói pozíció*. Krisztus a mi közbenjárónk mint Próféta, Pap és Király. Isten és köztünk áll. Nemcsak azért, hogy papi áldozatot mutasson be a bűnért, amellyel eleget tesz Isten igazsága követelésének, hanem Prófétaként Isten Igéjét hozza nekünk, és szuverén Királyként Isten nevében uralkodik rajtunk. Mindezt megmutatja nekünk az ő neve, *Krisztus*, amely ugyanaz, mint az ószövetségi *Messias* név. E név azt jelenti, hogy *felkent*, és arra utal, hogy Krisztust az Atya Isten a Szentlélek által felkente, és kijelölte arra, hogy Prófétánk, Papunk és Királyunk legyen.

Valóban nincs hozzá hasonló. Ne figyeljünk senki másra, ne hajoljunk meg senki más előtt, és ne bízunk más áldozatban, csak az övében! Akkor valóban elmondhatjuk, hogy számunkra ő a Krisztus, az élő Isten Fia.

3.23. Krisztus, a mi legfőbb Prófétánk

Néha elfelejtjük, hogy Krisztus nemcsak a mi nagy Főpapunk, aki a bűnért való egyetlen áldozatot mutatja be, hanem a mi Prófétánk és Királyunk is. Ezek a tisztségek papi tisztségével egyenlően fontosak. Ő az, aki Prófétánkként Isten Igéjét adja nekünk. Ezt elsősorban úgy teszi, hogy ő Isten élő Igéje (Jn 1:1kk). Élő Igeként kijelenti

nekünk Istent (Jn 1:14; 14:9) – Istennek minden kegyelmét, irgalmát és szeretetét, de szentségét, igazságát és haragját is.

Krisztus Prófétánkként munkálkodik akkor is, amikor Isten Igéjét szólja nekünk. Ezt az evangélium hirdetésében teszi. Amikor hűséges igehirdetőket bíz meg és küld el, akkor hallhatóvá teszi önmagát népe számára (Jn 5:25; 10:27). Így jóllehet nem látták őt, mégis szeretik, és engedelmeskednek neki (Jn 20:29). Az igehirdetésre vonatkozóan ez a Szentírás egyik legfontosabb igazsága: abban Isten népe a Szentlélek munkája által Krisztus hangját hallja. Ez teszi az igehirdetést Isten valódi erejévé az üdvösségre (Rm 1:16). Ezért van a hit hallásból (Rm 10:17).

Mivel Krisztus ilyen hatalommal szól, ezért nincs szükségünk más prófétára, és nem is szabad kívüle mást keresnünk vagy követnünk. Akik napjainkban prófétának állítják magukat, akik azt hirdetik, hogy képesek tévedhetetlenül szólni vagy kijelenteni Isten akaratát, azok tagadják az ő egyedüli prófétai tisztségét, és Krisztus jelenlétében megszegyenülnek. Krisztus előtt szükség volt más prófétákra. Azonban most, amikor Urunk Isten élő és maradandó Igéjeként eljött, nem lehet más próféta.

Mivel Krisztus prófétai munkája ilyen fontos, Mózes sokkal az ő születése előtt beszélt eljövételéről (5Móz 18:15; Csel 3:22–25). Mózes így szólt Krisztus prófétai munkájáról: *„azt hallgassátok mindenben, a mit csak szólánd néktek”* (Csel 3:22). A nép nem mindig hallgatta és követte Mózeset, ezért beszélt Mózes egy jobb, eljövendő prófétáról. Aki eljön, *elvégszi*, hogy hallják őt. Isten Fiaként olyan hatalommal szól, hogy amikor hívja a bűnöst, az csak engedelmeskedni tud. Amikor hitre és bűnbánatra hív, erős hangja hitet és bűnbánatot teremt a népe szívében. Amikor szól, a halottak meghallják Isten Fiának hangját, és élnek (Jn 5:25). Ezért mondta Mózes: *„azt hallgassátok mindenben”* (Csel 3:22).

A bűnösök *halottak*, és nem tudják Krisztust meghallani, amíg nem szólítja meg őket ilyen hatalommal. Ez azonban nem szünteti meg azok felelősségét, akik bűneikben elvesznek: *„Lészen pedig, hogy minden lélek, valamely nem hallgatánd arra a prófétára, ki fog irtatni a nép közül”* (Csel 3:23).

Csak akkor tudjuk meghallani Krisztust, amikor hatalmas, teremtő szavát szólja szívében. Valóban hallanunk *kell* őt, hogy ne vesszünk el. Mint a Próféta igényli figyelmünket. *„Annakokáért annál is inkább szükséges nekünk a hallottakra figyelmeznünk, hogy valaha el ne sodortassunk”* (Zsid 2:1).

3.24. Krisztus, a mi egyetlen Főpapunk

Egyetlen Főpapunkként Krisztus hatalmas munkája, hogy a bűnért való áldozatként mutatta be saját magát. Ő az áldozatbemutató Pap, egyszersmind maga az áldozat is. A bűnért való áldozat nem Krisztus egyetlen Papunkként végzett munkája. Ha így lenne, akkor a papi feladata véget ért volna. Azonban a Zsidók 7:28 szerint ő örökre felszentelt. Amikor bemutatta az egyetlenegy engesztelő áldozatot, a munkája ugyanúgy nem ért véget, mint ahogyan az ószövetségi papé sem, amikor a templom nagy oltárán bemutatta az égőáldozatot. Ennélfogva a Jelenések 1 úgy ábrázolja őt, mint felmagasztaltat és megdicsőültet, aki *még mindig* végzi papi munkáját. Arany övvel felövezett ruhája papi ruha.

Krisztus főpapi munkája különösen két módon folytatódik. Az egyik a közbenjárás, amelyet Isten előtt végez népéért. Ezt jelképezte az Ószövetségben, amikor a pap a nagy oltárról vett tűzzel bement a templomba, hogy a kárpit mögött álló arany oltáron füstölő áldozatot mutasson be. Az Isten jelenlétébe felszálló, jó illatú füst Krisztus édes imádságainak képe volt, amelyek a mi imádságainkkal együtt felszállnak Isten jelenlétébe, ahol Isten elfogadja azokat, és válaszol rájuk.

Mivel a füstölő áldozat Krisztus közbenjárását mutatta be, ezért a papnak a nagy oltárról vett tűzzel kellett elvégeznie, amelyen közvetlenül előtte végezte el az engesztelő áldozatot. Ez a füstölő áldozat Isten népe imádságainak elfogadható voltát jelképezi, amint azok az imádságok Krisztus közbenjárása által Isten elé kerülnek. Az égőáldozati oltárról vett szén jelképezi az egyetlen okot, amelyért imádságaink elfogadhatóak – Krisztus áldozatát.

Krisztus papi munkája azokban az áldásokban is folytatódik, amelyeket a népére áraszt. A Lélek kitöltetése és a Lélek áldásai a mi mennyei Főpapunk, Krisztus munkája. Ezt jelképezte az Ószövetségben, amikor a pap befejezte az áldozatbemutatót és a közbenjárást, és az Istentől megnyert áldást a nép közé vitte (4Móz 6:22–27). Ezt a szent sátor vagy a templom kapujában tette, amikor az Úr nevében megáldotta a népet (Lk 1:22). Krisztus ezt a mennyei szentélyből teszi meg, ahonnan Isten nevében megáld minket.

Ehhez Krisztusnak először be kellett lépnie a mennybe. Ezt jelképezte az Ószövetségben, amikor a főpap évente egyszer belépett a Szentek Szentjébe, hogy a kegyelem széke előtt bemutassa az engesztelés vérének. Amikor Krisztus értünk Isten jelenlétébe lép (Zsid 9:24), a saját vérének viszi Isten elé. Ez az ő folyamatos közbenjárásának és a népe számára folyamatosan megnyert áldásnak az alapja.

Ilyen Főpapja van azoknak, akik hisznek Krisztusban – aki tökéletes áldozatot mutatott be, tökéletesen közbenjár, és képes számukra Istentől áldásokat nyerni. Ne bízzunk más papban, csakis benne!

3.25. Krisztus, a mi örökkévaló Királyunk

Krisztus harmadik tisztsége a királyi tisztség. Királyi tisztségéről és munkájáról meg kell tanulnunk jó néhány dolgot. Tudnunk kell, hogy királyi tisztségének két oldala van: az istentelen világ feletti uralma és népe feletti uralma. Az elsőt a *hatalma uralmának*, a másodikat pedig a *kegyelme uralmának* nevezzük.

Hatalma uralmával szuverén módon irányítja az istentelen emberek minden tettét, sőt gondolatait és szívét is, hogy saját céljaira és országáért használja fel őket. Ezt a hatalmát gyakorolta, amikor királyi tekintéllyel így szólt Júdáshoz: „*A mit cselekszel, hamar cselekedjed*” (Jn 13:27). Elküldte Júdást a sötétség cselekedetének elvégzésére, hogy Jézust megfeszítsék, és népe üdvösségéért a vérét ontsa. Ugyanezt a hatalmat mutatta meg, amikor azt cselekedte, hogy elfogói a kertben hátravonuljanak, és a földre essenek (Jn 18:6). Ezt azért tette, hogy megmutassa: önként megy a keresztre. Ezt a királyi hatalmat az ellene lázadók akaratával *szemben és ellenére* is gyakorolja. Felkelnek, és tanácskoznak ellene (Zsolt 2), de ő neveti és megcsúfolja őket, és még lázadásukban is saját jótetszése szerint használja őket.

Ő azonban kegyelme által is uralkodik, így kormányozza egyházát és népét. Ezt az uralmát a népe akaratában és által gyakorolja. Kegyelmeivel megváltoztatja az akaratukat, és arra indítja őket, hogy szeressék, és önként szolgálják őt. Uralmának ezt az oldalát legszebben a Zsoltárok 110:3 írja le: „*A te néped készséggel siet a te sereggyűjtésed napján.*”

A Krisztus uralmának két oldala közti különbség legvilágosabban abban látható, hogy az istenteleneken vasvesszővel uralkodik, és azzal szétzúzza őket (Zsolt 2:9), népén azonban pásztorbottal uralkodik, és békességre vezetni őket (Zsolt 23:4). Arra is emlékeznünk kell, hogy Királyként nemcsak népe *felett* uralkodik, hanem népéért is. Így *küzd* értük, és csatába vezetni őket. Királyként ő minden ellensége felett győztes és diadalmas. Ő döntötte meg a sötétség teljes erejét és királyságát, és őbenne felettebb diadalmaskodunk (Rm 8:37).

Ezt a győzelmet már megszerezte. Már nem kell diadalt aratnia, hiszen kereszttje által mindent elvégzett (Jn 19:30; Kol 2:14–15). „*E világnak országai a mi Urunkéi és az ő Krisztusáéi* lettek [azaz most is azok], *a ki örökkön örökké uralkodik*” (Jel 11:15). Övé „*az ország és a hatalom és a dicsőség mind örökké*” (Mt 6:13).

Ahhoz, hogy a győzelem a miénk is lehessen, el kell ismernünk Krisztust Királynak. Ezt úgy tehetjük meg, ha szívünkben tiszteljük kegyelmének uralmát. Csókoljuk tehát a Fiút, akit Isten tett Királlyá, hogy meg ne haragudjék, és el ne vesszünk az úton (Zsolt 2:12)!

3.26. Krisztus állapotai: megaláztatása és felmagasztaltatása

A jó református teológia általában tárgyalja a közbenjáró Jézus Krisztus *állapotait*. A *Westminsteri Kiskáté* például így fogalmaz: „*Krisztus mint a mi Megváltónk a próféta, főpapi és királyi tisztségeket tölti be mind a megaláztatás, mind a felmagasztaltatás állapotában.*”¹¹ Mi ez a megaláztatás és felmagasztaltatás?

Az *állapot* szó *jogi helyzetünkre* vonatkozik, miszerint a törvény előtt vagy bűnösök, vagy ártatlanok vagyunk. Itt Krisztus munkájával van kapcsolatban. Munkája első szakasza során, megalázott állapotában Isten előtti jogi státusza a vétkes, bűnös emberé volt. A második szakaszban, felmagasztalt állapotában jogi helyzete Isten előtt megigazított volt.

Jézusra megalázott állapotában – születésétől fogva haláláig – Isten bűnökként tekintett, felmagasztalt állapotában pedig (ide tartozik a feltámadása, a mennybemenelete, a dicsősége Isten jobbján, valamint az ítéltre való visszatérése) megigazítottként, ártatlanként tekint rá.

Maga Krisztus soha nem volt vétkes semmilyen bűnben, és személyesen soha nem volt szüksége megigazításra. Azonban mint vétkeink hordozója, akire az Úr mindnyájunk vétkét rávetette (Ézs 53:6), vétkesnek és bűnösnek *számított*, és Isten így *viszonyult* hozzá. Elszenvetde a bűn teljes büntetését. Ezután szintén a mi helyünkben Isten megigazítottnak és ártatlannak tekintette őt.

Az Ézsaiás 53 utal erre, amikor így fogalmaz: „*életét halálra adta, és a bűnösök közé számláltatott*” (12. v.). A Zsoltárok 69:5-ben maga Krisztus szólal meg: „*Oh Isten, te tudod az én balgatagságomat, és az én bűneim nyilván vannak te előtted*” – nem mintha személyesen bármilyen bűne lett volna, hanem a mi vétkeink elhordozójaként.

Krisztus azért verettetett és kínoztatott Istentől (Ézs 53:4), mert „*a gonoszok közé számláltatott*” (Lk 22:37). Az Úrnak mint Bírónak tetszett, hogy megrontsa őt betegség által (Ézs 53:10). Szenvedésében, perében és kereszthalálában Atyja úgy kezelte, mintha ő lenne az a bűnös, akinek a helyére állt, míg végül Jézus így kiáltott: „*Én Istenem, én Istenem! miért hagylál el engemet?*”¹²

¹¹ *Westminsteri Kiskáté* 23. kérdés-felelet

¹² Máté 27:46; Márk 15:34; Zsoltárok 22:2 (A ford. megj.)

Bűneink hordozójaként Krisztusnak is meg kellett igazulnia, de nem önmagáért, hanem értünk, akiknek a vétkeit magára vette. Erről az Ige az Ézsaiás 53:11-ben beszél, amely Isten *igaz* szolgájának nevezi, mert az igazság és a megigazítás ugyanaz. Ő „*lőn nekünk (...) igazságul*” (1Kor 1:30).

Ez az evangélium szíve és a Szentírás egyik legcsodálatosabb igazsága: Isten Fia értünk hajlandó volt arra, hogy a bűnösök közé számláltassék (Ézs 53:12), és saját Atyja hajlandó volt ekképpen viszonyulni hozzá, hogy mi megszabadulhassunk. Valóban csodálatos Megváltó, és csodálatos a szeretet, amely elküldte őt!

3.27. Krisztus alacsony sorba való születése

Krisztus életének elejéről lényegében csak születésének a körülményeit ismerjük. A hangsúly a szegénység, az elvetettség, a szenvedés és az üldöztetés közé való születésén van. Betlehem, az istálló, a jászol, a pólya, a pásztorok, az Egyiptomba való menekülés – mind ugyanarról beszél.

Vajon miért ilyen részletes az ő születésének története, és miért esik olyan nagy hangsúly a *széreny* születésére? Azért, mert az ő egyszerű születése megaláztatott állapotának az első lépése. Isten legelőször Jézus születése során fordul felé úgy, mint aki vétkes és bűnös a mi nevünkben.

A Biblia nem azért tartalmazza ezt a történetet, hogy együttérzést ébresszen bennünk, vagy meggyőzzön minket arról, hogy soha senki nem szenvedett olyan szegénységtől és elutasítástól, mint Krisztus. Ez a történet nem egy társadalmi vagy erkölcsi tanulságot hordoz, és nem a szociális reformokra vagy a szegénység és a szenvedés felszámolására való felhívás. Ez az evangélium része, amit azért jegyez fel az Írás, hogy megmutassa nekünk, hogy Jézus a Megváltó.

Maga a Szentírás mondja meg nekünk széreny születésének az okát, amikor így szól: „*Mert azt, a ki bűnt nem ismert, bűnné tette értünk, hogy mi Isten igazsága legyünk ő benne*” (2Kor 5:21). Alacsony származása, megalázottsága és szegénysége mindenestül ahhoz tartozott, amit az övéi vétkeinek elhordozásával népe megváltásáért szenvedett.

A Biblia nagyon világosan tanítja ezt a 2Korinthus 8:9-ben: „*Mert ismeritek a mi Urunk Jézus Krisztusnak jótéteményét, hogy gazdag lévén, szegénnyé lett érettetek, hogy ti az ő szegénysége által meggazdagodjatok.*” Nincs kétség afelől, hogy szegénnyé létele a testté lételére és annak minden körülményére utal. Isten Igéje azt mondja, hogy ez azért történt, hogy a szegénysége által meggazdagodjunk, de nem földi gazdagsággal, hanem az üdvösség minden gazdagságával, amely benne van (Ef 1:3).

Szenvedése *mindenestül* a mi üdvösségünk. Megaláztatása a mi felmagasztaltatásunk, alacsony sorsa a mi dicsőségünk. Nemcsak a kereszten, hanem egész életében is Megváltónk volt. Micsoda Megváltó!

Szükséges volt, hogy születésétől fogva Megváltónkká legyen. Ahogyan mi bűnös, romlott, elfajult emberként *születünk* (Zsolt 51:7), ugyanúgy neki is a bűn büntetését hordozva kellett megszületnie. Mivel születéstől a halálig egész életünk a bűn uralma alatt van, egész életünket az ő szenvedéssel teljes életével kellett megváltania. Ez a szenvedés a kereszt szégyenében és fájalmában, illetve az ott kiontott vérében tetőzött.

Születésének története tehát nem csupán egy megindító történet, nem csupán kegyes érzelmek dolga, hanem az evangélium. Születését hallva megismételjük a Krisztust gyermekiségében meglátó, idős Simeon szavait: „*Mostan bocsátod el, Uram, a te szolgálodat, a te beszéded szerint, békességben: Mert látták az én szemeim a te üdvösségedet, A melyet készítettél minden népeknek szeme láttára; Világosságul a pogányok megvilágosítására, és a te népednek, az Izráelnek dicsőségére*” (Lk 2:29–32).

3.28. Krisztus szenvedéssel teljes élete

Krisztus megalázott állapotának második lépcsője az ő szenvedéssel teljes élete. A mi Urunk Jézus Krisztus földi élete során olyan sokat szenvedett, hogy sokszor úgy tűnik, mintha az élete semmi más nem lett volna, csak szenvedés. Valóban, életét nem írhatjuk le jobban, mint ezzel a szóval: *szenvedett*.

Eltúrta a szegénységet olyannyira, hogy egy leendő tanítványához így szólt: „*A rókáknak vagyon barlangjok és az égi madaraknak fészük; de az ember Fiának nincs hová fejét lehajtani*” (Mt 8:20). A végén elvették tőle még azt a kicsit is, ami je volt, ruháit elosztva és köntösére sorsot vetve. „*Útált és az emberektől elhagyott volt*” (Ézs 53:3), akit „*ok nélkül gyűlölte*” (Jn 15:25), atyjafiai előtt idegenné lett (Zsolt 69:9), a bűnösök szembeálltak vele (Zsid 12:3), az övéi kivetették maguk közül (Jn 1:11), tanítványai elhagyták és megtagadták (Mt 26:56, 74), és „*a bűnösök közé számláltatott*” (Ézs 53:12).

Vádolták azzal, hogy a vámszedők és a bűnösök barátja, istenkáromló, a Sátán szövetségese és a nemzeti biztonság veszélyeztetője (Jn 11:47–50). Királyi igényeit megvetették, helyette a császárt választották királyuknak, sőt még a hitvány gonosztévőt, Barabbást is jobban kedvelték nála. Sokszor saját népe, a zsidók is megpróbálták megölni. Végül ellenségei leköpték az arcát, megverték, kigúnyolták és kinevették, megostorozták és megfeszítették. Mennyire szenvedett!

Mindebben a szenvedésben azonban nem a szégyen, a megaláztatás, az elutasítás, a fájdalom számított a legtöbbet, hanem hogy a mi bűneinkért, Isten haragja alatt szenvedett. Ezt tanítja nekünk Isten Igéje az Ézsaiás 53:3–6-ban. Krisztust nemcsak azért vetették meg és utasították el, nemcsak azért ismerte meg közletről a fájdalmat, mert *mi* nem becsültük őt meg, hanem azért is, mert *Istentől* verettetett és kínoztatott (4. v.). Így ő *minden* szenvedésében „*megsebesítettett bűneinkért, megrontatott a mi vétkeinkért*” (5. v.). Isten „*mindnyájunk vétékét ő reá veté*” (6. v.) minden szenvedésében. Ebben a tekintetben senkinek a bánata nem fogható az övéhez (JSir 1:12).

Ez szükséges volt a megváltásunkhoz. Krisztusnak nemcsak meg kellett fizetnie bűnünk büntetését kereszthalála által, hanem mivel egész életünket bűnben éljük, egész élete során szenvednie kellett. Mivel egész szenvedése során büntelenül engedelmeskedett, eleget tett megfizetve mindazt, amit mi nem tudtunk kifizetni, az engedelmesség nagy adósságát, amellyel Isten dicsőségének tartozunk. Erről így szól maga Krisztus a Zsoltárok 69:5-ben: „*a mit nem ragadtam el, azt kell megfizetnem!*”

A Zsidók 5:7–9 mindezt így foglalja össze: „*Ki az ő testének napjaiban könyörgeésekkel és esedezésekkel, erős kiáltás és könyhullatás közben járult ahhoz, a ki képes megszabadítani őt a halálból, és meghallgattatott az ő istenfélelméért, Ámbár Fiú, megtanulta azokból, a miket szenvedett, az engedelmességet; És tökéletességre jutván, örök idvesség szerzője lett mindazokra nézve, a kik neki engedelmeskednek.*”

3.29. Krisztus kereszthalála

Krisztus megaláztatásának harmadik lépcsője a halála volt. Jézus kereszthalála, az ő vére hullása a történelem központi eseménye, az evangélium szíve. Erre utal Pál, amikor az 1Korinthus 2:2-ben így szól: „*Mert nem végeztem, hogy egyébről tudjak ti köztetek, mint a Jézus Krisztusról, még pedig mint megfeszítetről*”, vagy ismét, a Galácia 6:14-ben: „*Nékem pedig ne legyen másban dicsekedésem, hanem a mi Urunk Jézus Krisztus keresztjében.*”

A kereszt nagyon sokat jelent. Ez volt e világ ítélete. Erről maga Jézus beszél a János 12:31-ben, de ezt mutatja a sötétség, a földrengés, a templom kárpitjának kettéhasadása is. Istennek a kereszten kijelentett ítélete olyan nyilvánvaló volt, hogy az ott lévők mellüket verve tértek haza (Lk 23:48).

A kereszt a megütközés köve és a botránkozás sziklája azok számára, akik nem hisznek. A kereszten Krisztus nemcsak szegletkő, hanem megütközés köve is lett (1Pt 2:6–8). A kereszt tehát elválasztja a hitet a hitetlenségtől, a kiválasztást az elvetéstől. A kereszt és a másik két elítélt között Jézus (Jn 19:18) világosan megmutatja, hogy

annak az oka, hogy valaki hisz, másvalaki pedig nem, nem az emberben van, hanem Krisztus keresztyében és Isten Krisztusban kijelentett szándékában.

A kereszty vére a mennyekben és a földön *mindenek* békessége (Kol 1:20), de a kereszty mindennefelett Istenhez való megbékéltetésünk, bűneinkért való fizetség, engesztelés és váltság (Kol 1:21–22). A keresztyen Jézus minden szenvedése és megaláztatása elérte csúcát, különösen a sötétség három órája alatt. Ezen idő alatt bűneinket hordozva Istennel, a Bíróval állt szemben. Ami ebben a néhány órában történt, messze meghaladja értelmünket.

Csak egy rövid fohász hangzik felénk ebből a sötétségből: „*Én Istenem, én Istenem, miért hagyál el engemet?*”¹³ Ezen idő alatt Isten Fiát elhagyta az ő Atyja, és így elszenvedte mindazt, amit bűnünk megérdemel. Azért hagyatott el, hogy Isten elfogadjon, és soha ne hagyjon el bennünket. Elszenvedte Isten bűneinkért való teljes haragját, és így megszabadított minket attól, hogy soha ne kelljen megtapasztalnunk azt, ami a sötétség ama három órájában történt, és ne kelljen Istennel mint haragos és kérlelhetetlen Bíróval szembenéznünk.

Végül pedig Jézus Krisztus kereszthalála a megszentelésünk forrása, amint azt Pál tanítja a Galácia 6:14-ben: „*a ki által nékem megfeszítettett a világ, és én is a világnak.*” Ezért szenvedünk üldöztetést (Gal 6:12). Ez a Krisztusért gyakorlandó önmegtagadás jelképe is (Mt 10:38). Ez a forrása minden áldásnak, amelyet ebben és az elkövetkezendő életben kapunk. Ne ismerjünk tehát mást, csak Krisztust, mégpedig mint megfeszítettet!

3.30. Korlátozott engesztelés

A kálvinisták hiszik a korlátozott engesztelést, miszerint Krisztus nem minden emberért, hanem csak a választottakért halt meg. A *korlátozott* engesztelés azonban nem azt tanítja, hogy Krisztus halálának és vérének értéke, ereje korlátozott, hanem csak egy *korlátozott* számú emberért halt meg. Jobb, ha nem is *korlátozott*, hanem *különös* engesztelésről beszélünk. A *különös* szó azt a bibliai igazságot hangsúlyozza, hogy Krisztus csak bizonyos emberekért halt meg, nem pedig kivétel nélkül mindenkiért.

Hisszük a különös vagy korlátozott engesztelést, mert sok bibliai szakasz tanítja, hogy Krisztus nem *mindenkiért*, hanem *sokakért* halt meg (Ézs 53:11; Mt 20:28; 26:28; Zsid 9:28), azaz *az ő népéért* (Ézs 53:8; Mt 1:21), *az ő juhaiért* (Jn 10:14–15, 26–28) és *az egyházért* (Csel 20:28).

¹³Máté 27:46 (A ford. megj.)

Nem hisszük, hogy a *mindenkiről* vagy a *világról* szóló helyek bármilyen ellentmondásban állnának azokkal, amelyek egy korlátozott számról beszélnek. Isten Igéje nem mondhat önmagának ellent. Ezek a szakaszok azt tanítják, hogy Krisztus minden emberért *megkülönböztetés nélkül*, nem pedig *kivétel nélkül* halt meg. Ezek a helyek másként fogalmazva arról beszélnek, hogy Krisztus *mindenféle* emberért meghalt (1Tim 2:1–6), akik őbenne vannak (1Kor 15:22), vagyis saját népének *világáért*, azaz a minden népek közül való választottakért (hasonlítsuk össze a Jn 3:16-ot és 17:9-et).

Egyedül a korlátozott engesztelés dicsőíti Krisztust Megváltóként. Annak gondolata, miszerint Krisztus minden emberért meghalt, de sokan mégsem üdvözülnek, értéktelenné teszi Krisztus üdvözítő munkáját. Ez a tanítás valójában azt állítja, hogy Krisztus szenvedése és halála által nem tett eleget üdvösségünkért, és még szükség van valamire (általában egy ember szabad akaratának döntésére); Krisztus mindenkiért meghalt, de némelyek mégis pokolra kerülnek. Ha ez igaz, akkor Krisztus vére hiába hullott némelyekért, és halála haszontalan volt számukra. Akkor az ő halála nem igazi váltság, engesztelés vagy bűnért való elégtétel, és nem is békített meg minket Istennel.

Ha Krisztus minden emberért meghalt, és némelyek mégsem üdvözülnek, ha a különbség szabad akaratból való döntésükben van, akkor az üdvösségünkben nem Krisztus halála, hanem saját döntésünk számít igazán, és üdvösségünk nem rajta, hanem rajtunk múlik. Isten óvjon attól, hogy ilyeneket gondoljunk Krisztus haláláról vagy saját magunkról!

Hogy Krisztus az ő választott népéért halt meg, akiket az Atya neki adott, ez a tanítás azt jelenti, hogy szenvedése és halála által mindent megtett, ami üdvösségükhöz szükséges volt, és semmi másra nincs szükség. Akkor az ő halála valóban engesztelés, megbékéltetés, a bűnért való teljes fizetség, váltság és elégtétel. Akkor valóban és teljességgel üdvözíti azokat, akikért meghalt.

A korlátozott engesztelés azt tanítja, hogy Krisztus nemcsak elérhetővé teszi az üdvösséget, hanem ő Fejedelem és *Üdvözítő* is. Istennek legyen hála érte!

3.31. Krisztus pokolra szállása

Krisztus megaláztatásának következő lépcsője a pokolra szállása. Az *Apostoli Hitvallásban* a korai egyház megvallotta, hogy Krisztus „szállá alá a poklokra”. Erről a hitcikkelyről mindig vita folyt, főként mert a „szállá alá a poklokra” azután szerepel a hitvallásban, hogy „*megfeszítették, meghala és eltemették*”.

Sokan azt tanítják, hogy Krisztus a halála és a feltámadása között valósággal elment a pokolnak nevezett helyre. Bizonyítékul az 1Péter 3:18–20-ra hivatkoznak. Ezek

a versek azonban valami olyasmiről beszélnek, ami a feltámadás után és a *Lélekben* történt. Sőt, hogy Krisztus a halála után a pokolban volt, ez a gondolat ellentmond annak, amit Urunk a haldokló latornak mondott: „*Ma velem leszel a paradicsomban*” (Lk 23:43).

Mások szerint ha a pokolra szállás bármit is jelent, akkor arra az időre vonatkozik, amikor Krisztus a sírban volt. Ez a magyarázat leginkább a Zsoltárok 16:10-nek felel meg, arról az egyetlen helyről, ahol a Szentírás úgy beszél Krisztusról, mint aki a pokolban van: „*Mert nem hagyod lelkemet a Seolban; nem engeded, hogy a te szentet rothadást lásson.*” A 10. vers második fele, amely a rothadásról szól, valamint az előző vers, amely Krisztus testére utal, arra enged következtetni, hogy a Zsoltárok 16:10 Krisztus temetéséről beszél.

A *Westminsteri Nagykáté*ban ezt olvassuk: „*Krisztus megaláztatása halála után abban állt, hogy eltemették és a holtak állapotában maradt, a halál hatalma alatt a harmadik napig. Ezt másképpen így fogalmazták meg: »szállá alá poklokra.«*”¹⁴

Azonban a Zsoltárok 16:10-et idéző Cselekedetek 2:31-ben szereplő *pokol* szó olyan kifejezés, amely az Újszövetség minden más helyén az örök büntetés helyére vonatkozik. Bizonyos értelemben tehát Krisztus nemcsak a sírban volt, hanem a pokolban is, jöllehet nem szükségszerűen éppen azon a helyen.

Hogyan és mikor történt ez? Hisszük, hogy Krisztus a következő értelemben volt a pokolban: a kereszten való szenvedése során, amikor helyettünk megtapasztalta, amit a *Heidelbergi Káté* a pokol kínjainak és gyötrelmeinek nevez.¹⁵

Bizonyosan ezt fejezte ki, amikor így szólt a kereszten: „*Én Istenem, én Istenem! miért hagyál el engemet?*” (Mk 15:34). A pokol arról szól, hogy valaki kivettetik Isten jelenlétéből, és Isten elhagyja őt. Ezt szenvedte el Krisztus.

Vonatkozzon Krisztus pokolra szállása akár a temetésére, akár a kereszten való kínjaira, akár mindkettőre, mindenképpen az ő kifejezhetetlen szenvedésére emlékeztet minket, valamint arra, hogy szenvedése és halála által lelkünket a legmélyebb pokolból szabadította meg. Ugyanezen kínjai által helyet szerzett az ő népének az örökkévaló dicsőségben, Isten és a szent angyalok jelenlétében. Ott ő és vele együtt mi is örökkévaló dicsőségben és boldogságban fogunk gyönyörködni.

¹⁴ *Westminsteri Nagykáté* 50. kérdés-felelet

¹⁵ *Heidelbergi Káté* 44. kérdés-felelet

3.32. Krisztus temetése

Krisztus temetésére általában a megaláztatása részeként tekintünk. A Cselekedetek 2:24-ből megtudjuk, miért. Amíg nem támadt fel, addig nem voltak megoldva *a halál fájdalmai*. Addig *„a holtak állapotában maradt, a halál hatalma alatt”*.¹⁶ A temetése az ő munkájának szükséges része volt, mert ezáltal megmutatta, hogy teljes halálunkat elszenvedte, és legyőzte. Csak azért mondhatjuk: *„Pokol! hol a te diadalmad?”* (1Kor 15:55), és csak azért hihetjük, hogy nem maradunk elfeledve a sírban (Zsolt 31:13), mert őt eltemették, és a sírban volt.

Krisztus temetésében kezd el megmutatkozni a bűn és halál feletti győzelme is. A Cselekedetek 2:31 erre mutat rá, amikor így szól: *„sem az ő teste rothadást nem látott.”* Ezek a szavak egyedül azt jelenthetik, hogy amikor Krisztus a sírban volt, teste a miénktől eltérően nem kezdett el bomlani és rothadni. A Cselekedetek 13:36–37 Dáviddal – és mindenki mással – szemben ezt mondja Krisztusról: *„Mert Dávid, minekutána a saját idejében szolgált az Isten akarátának, elaludt, és helyezették az ő atyáihoz, és rothadást látott. De a kit Isten feltámasztott, az nem látott rothadást.”*

Ebből a szemszögből nézve Krisztusnak a sírban töltött három napja azt mutatja, hogy kereszthalála által legyőzte a halál minden erejét. Ezt úgy tette, hogy megfizetett a bűnért, amely *a halál fullánkja* (1Kor 15:56). A bűn nélkül sem a halálnak, sem a sírnak nincs semmilyen hatalma. Ezért nem tudta a halál sem fogva tartani Krisztust (Csel 2:24). Olyan tökéletesen győzedelmeskedett, hogy a halál nem is tudta eljuttatni őt a szokásos rothadásba.

A Cselekedetek 13:37–38-ban Pál apostol azt írja, hogy mivel Krisztus nem látott rothadást, ezért tudhatjuk, hogy őáltala van a bűnbocsánat. Nem kell tehát a feltámadásig várnunk, hogy megtanuljuk, hogy az ő munkája elvégeztetett, és teljes engesztelést végzett értünk. Már a temetése is ezt hirdeti.

Krisztust eltemették, és a sírban nem látott rothadást, ezért bizonyosak lehetünk afelől, hogy egy napon mi is romolhatatlanok leszünk: *„Mert szükség, hogy ez a romlandó test romolhatatlanságot öltön magára”* (1Kor 15:53). Amikor ez megtörténik, beteljesül a mondás: *„Elnyeletett a halál diadalra”* (1Kor 15:54).

Soha nem szabad elfelejtenünk, hogy Jézus meghalt a kereszten, és a harmadik napon feltámadt. De arra is emlékeznünk kell, hogy *„megfeszítették, meghala és eltemették”*. Ebben is megmutatja, hogy ő a mi Megváltónk. Micsoda Megváltó ő, aki még a sír rontó hatalmát, a bűnt, a romlást és a csúfságot is legyőzte mindazzal

¹⁶Westminsteri Nagykáté 50. kérdés-felelet

együtt, amit ezek jelképeznek! Teljesen lerombolta számunkra a bűn lelki rothadását, így a halálban testünk csak „elalszik Jézusban”.

3.33. Krisztus feltámadása

Krisztus feltámadása az ő felmagasztalt állapotának az első lépcsője, ugyanakkor megváltásunk nagy munkájához tartozik. A feltámadás nélkül még a kereszt sem teljes. Isten Igéje az 1Korinthus 15:17-ben emlékeztet minket erre: *„Ha pedig a Krisztus fel nem támadott, hiábavaló a ti hitetek; még bűneitekben vagytok.”* A feltámadás nélkül még mindig bűneinkben lennénk, kétféleképpen és két okból kifolyólag. Még mindig bűneinkben lennénk jogilag és valóságosan is.

Először is, ha *jogilag* még mindig a bűneinkben lennénk, akkor a feltámadás nélkül nem igazíttatnák meg, és nem lennének megbocsátva bűneink. Miért? Mert a megigazítás magának Istennek mint Bírónak a cselekedete. Neki kell meghoznia a minket megigazító ítéletet. Ezt abban teszi meg, hogy Krisztust feltámasztotta a halottak közül, és így elfogadta és jóváhagyta Krisztus értünk elvégzett munkáját. A feltámadás tehát a menny és a föld örökkévaló és változhatatlan Bírójának ítélete, amely megpecsételi megigazításunkat.

Gondoljunk erre így: a kereszten Krisztus szólt: „Elvégeztetett”; Isten pedig akkor szólt: „Elvégeztetett”, amikor Krisztust halottaiból feltámasztotta. Ekképpen Isten meghozza az ítéletet, amely jogilag megigazít minket öelötte. Ezt jelenti a Róma 4:25: *„és feltámasztatott a mi megigazulásunkért.”* Ezért hangsúlyozza a Biblia olyan sok helyen, hogy *Isten* támasztotta fel Krisztust a halottak közül.

Másodszor a feltámadás nélkül még mindig *valóságosan* a bűneinkben lennénk. Ha Krisztus nem támadt volna fel, senkink nem lenne, aki a hit ajándékát, a hit által a bűnök bocsánatát és minden bűnünktől való szabadulásunkat megadta volna nekünk. Még mindig úgy élnénk, ahogyan egykor, azaz bűneinkben. Krisztus a mi élő Urunkként mind a bűnök bocsánatát, mind a bűnünktől való szabadulást megadja. Ő ad nekünk békességet és szentséget is.

Ez azonban nem árulja el Krisztus feltámadásának összes áldását. Maga a feltámadás a módja annak, ahogyan Istenhez juthatunk. Krisztus az, aki mint a halottak közül az elsőszülött (Jel 1:5) *megnyitja az utat* Isten jelenlétébe és Isten jóindulatába. Ez volt mindig az elsőszülött, az elsőként megszületett gyermek munkája: ő nyitotta meg az utat a többi gyermek számára (2Móz 13:2; Ez 20:26). Krisztus nyitja meg az utat számunkra a halálból az életre és Isten jelenlétébe.

Harmadszor Krisztus feltámadása annak bizonyos záloga, hogy mi is fel fogunk támadni. Az ő feltámadása és a mi feltámadásunk elválaszthatatlan, amint ezt Pál megmutatja az 1Korinthus 15:16-ban. Ő él, ezért mi is élni fogunk.

Krisztus feltámadása tehát az egész váltságmű középpontjában áll, és nem tagadhatjuk anélkül, hogy mindent félre ne dobnánk, amit hiszünk. Hidd tehát ezt, és örvendezz őbenne, aki örökké él! Aki hisz a megfeszített és feltámadt Krisztusban, soha meg nem hal.

3.34. Krisztus mennybemenetele

A *mennybemenetel* Krisztus felmagasztalt állapotának a második lépcsője. Az üdvözítő munkájához tartozó mennybemenetelének jelentőségét legjobban az erre előremutató ószövetségi eseményben láthatjuk. Ez az esemény az volt, amikor Dávid felvitte a ládát Jeruzsálembe.

Legalább négy zsoltár, mégpedig a 24., a 47., a 68. és a 132. ünnepli Izráel történelmének ezt a fontos eseményét. Ezek a zsoltárok azt is világossá teszik, hogy a láda felvitele Krisztus mennybemenetelére mutat előre. Ez különösen érdekes, hiszen a Zsoltárok könyve csak nagyon röviden tesz említést Krisztus feltámadásáról, miközben mi a feltámadást valószínűleg nagyobb jelentőségűnek tartanánk a mennybemenetelnél. Milyen módon mutatott előre Krisztus mennybemenetelére a láda Jeruzsálembe vitele, amit a zsoltárok is ünnepelnek? Négyféleképpen.

Először is a ládát *felvitték* Jeruzsálembe, amint Krisztus is felvitetett a mennybe (2Sám 6:12; Zsolt 68:19; 132:8; Ef 4:8). Másodszor Dávid korában a láda – amely Krisztus előképe abból a szempontból, hogy Isten őbenne lakozik az ő népével, és kijelenti magát nekik – egy hosszú vándorlás végén belépett arra a helyre, ahol véglegesen megnyugodhatott. Ugyanígy Krisztus a mennybemenetelével belépett a mennyei nyugalomba, miután földi élete és munkája véget ért (Zsolt 132:8, 13–14; Zsid 4:10).

Harmadszor a láda felvitelével Dávid megerősödött királyságában, mivel győzelmet aratott Izráel minden ellensége felett. Hasonlóképpen mennybemenetelekor Krisztus dicsőséggel és méltósággal koronáztatott meg, így nyilvánvaló lett, hogy ő a királyok Királya és az uraknak Ura, hiszen legyőzte minden ellenségét és a miéinket is (Fil 2:9–11; Zsolt 24:7–10; 68:2, 19, 24).

Negyedszer Dávid győzelmei, utána pedig Salamon békeséges uralkodása által Isten beteljesítette azokat az ígéreteket, amelyeket az Ószövetségben a zsidóknak adott Kánaánt illetően (1Kir 8:56). Isten ugyanilyen módon teljesíti be nekünk adott ígéreteit

a mennybe ment Krisztus által, aki a mennyből Lelke által részesít minket elvégzett munkája minden javában (Zsolt 68:20; 132:15–16).

A mennybemenetel tehát *teljessé teszi* a feltámadást. Mennybemenetelében Krisztus maga megkapja elvégzett munkája javait és jutalmait, és feltámadott Urunkként elkezd kiárasztani ránk ugyanezeket a javakat. Ugyanígy tett Dávid is, amikor a láda Jeruzsálembé vitelénél ajándékokat adott egész Izráelnek (2Sám 6:19; Zsolt 68:19; Ef 4:8–13).

Így a mennybemenetel Isten ígérete, miszerint mi is vele együtt leszünk majd a mennyben. Mivel Krisztus a mi képviselőnkben ment a mennybe, Isten őbenne és vele együtt már a mennyei helyekre ültetett bennünket (Ef 2:6). Urunk mennybemenetele az üdvözítő munkának nem valami csekély része, hanem annak szükséges és lényeges eleme. Arra indít minket, hogy örvendezve szóljunk: „*Felvonul Isten harsonaszónál, kürtzengés közt az Úr. Énekeljete Istennek, énekeljete; énekeljete királyunknak, énekeljete! (...) magasságos ő igen*” (Zsolt 47:6–7, 10).

3.35. Az Isten jobbjára ültetett Krisztus

Krisztus felmagasztaltatásának harmadik lépcsője, hogy az Isten jobbjára ült. A Biblia elmondja, hogy ez a mennybemenetelekör történt (Ef 1:20). Ez is hozzátartozik Megváltónkként és közbenjárónkként elvégzett váltságművéhez. Mivel isteni természet szerint Krisztus *Isten*, ezért szükségképpen az emberi természetére vonatkozik, hogy Isten jobbján ül. *A miénkhez hasonló testben, emberként* támadt fel a halálból, ment fel a mennybe, és így van most az Atya jobbján.

Tudjuk, hogy Isten „*test vagy részek nélkül való, szenvedélytől (...) mentes*”.¹⁷ Így nem lehet fizikai vagy testi értelemben vett *jobb keze*. A Szentírásból megérthetjük, hogy egy nagy, hatalmas személy jobbján lenni magas tisztességet, nagy hatalmat és áldást jelent (1Móz 48:8–22; 1Kir 2:19; Mt 25:33–34). Így amikor Krisztust Isten jobbjára ültette, az bizonyosan arra utal, hogy ő a legnagyobb tisztességre, dicsőségre és hatalomra magasztaltott fel. Isten jobbján ő a királyok Királya és az uraknak Ura.

Szükségszerűen királyi dicsőségére és hatalmára utal, hogy őt Isten oda *ültette*. Isten az ő jobbján nagy fenségben *ültette trónra*. Maga Isten helyezte őt oda Királyként, és hatalma ott Isten ereje. Egy helyen Krisztusról úgy olvasunk, mint aki Isten jobbján *áll* (Csel 7:55), ami egyértelmű leírása annak, hogy ő kész ismét eljönni dicsőségben, hogy befogadja övéit, és megbosszulja vérüket. Általában mégis azt olvassuk, hogy

¹⁷ Westminsteri Hitvallás 2.1.

Ő ott ül. Ülve marad mindaddig, amíg ismét fel nem áll, hogy eljöjjön az övéért, és magához vegye őket.

Mindez a tisztesség és dicsőség Krisztus jutalma elvégzett munkájáért, a jutalom, amelyet az Atya a kezdetektől fogva megígért neki (Fil 2:9; Zsid 1:3). Fontos azonban látnunk, hogy mindezt *emberi természetében* kapja, így magasztaltatik fel, és így nyer méltóságot. Isten Fiaként nincs szüksége arra, hogy megdicsőüljön, és nem is tud megdicsőülni, emberként viszont megdicsőült értünk.

A tisztességet, a dicsőséget, a hatalmat és az áldást, amelyben részesül, számunkra, az ő népe számára nyeri el, és Lelkének kitöltetése által adja nekünk. Erre gondolt Péter is pünkösdkor, amikor így szólt: „Annakokáért *az Istennek jobbjá által felmagasztaltatván, és a megígért Szent Lelket megnyervén az Atyától, kitöltötte ezt, a mit ti most láttok és hallotok*” (Csel 2:33).

Ugyanezen dicsőség és hatalom által ő nemcsak kitöltötte, amit kapott, hanem elő is készíti a szívünket annak befogadására, az egyházába gyűjt minket, helyet készít számunkra Atyja házában sok lakóhelyén, és legyőzi minden ellenségünket, Atyja jobbán pedig szüntelenül közbenjár érettünk nála. Kit hallgatna meg az Atya, ha nem az ő szerelmes Fiát, aki az ő jobbán ül?

Krisztusunk mennybemenetelére tekintve így kell szólunk: „*Ezt az Isten fejedelemmé és megtartóvá emelte jobbjával, hogy adjon az Izráelnek bűnbánatot és bűnöknök bocsánatát*” (Csel 5:31).

3.36. Krisztus második eljövele

Krisztus felmagasztaltatásának utolsó lépcsője az ő újbóli eljövele. Krisztus visszatérésének ideje és körülményei sok vita forrását jelentik a keresztyének között. Nem férhet azonban kétség ahhoz, hogy visszatérése mindenki számára reménység, aki szereti őt, és aki üdvösséget nyert tőle.

Visszajövele azt jelenti, hogy színről színre fogjuk látni őt, akit szeretünk. Már mintegy kétezer év óta távol van, és csak akkor látjuk őt ismét, amikor újra eljön. Amikor Krisztus újra eljön, kiteljesedik a vele való kapcsolatunk. Akkor megkezdődik a Bárány és a menyasszonya, az egyház nagy esküvői vacsorája, és ő magához veszi egyházát (Jel 19:6–9). Akkor az egyház mindenféle megosztottság nélkül egyesül, és nem lesz tenger, amely elválasztana minket egymástól (Jel 21:1). Mindenek egybeszerkesztetnek – őbenne (Ef 1:10).

Azon a napon minden megújul, és elváltozik, mert új ég és új föld lesz ott, amelyeken igazság lakozik (2Pt 3:13). Eltűnnek a bűn hatásai és az átok, és a Paradicsom

ismét a miénk lesz – de ekkor majd egy *mennyei* Paradicsom. Akkor Istennek az ő népével kötött szövetsége is véglegesen és örökre megvalósul. Krisztusban „*az Isten sáтора az emberekkel van, és velök lakozik, és azok az ő népei lesznek, és maga az Isten lesz velök, az ő Istenök*” (Jel 21:3). Ez a tökéletes, szövetségi élet.

Amikor Krisztus visszatér, minden jelenlegi szomorúságunk és megpróbáltatásunk megszűnik. „*És az Isten eltöröl minden könyvet az ő szemeikről; és a halál nem lesz többé; sem gyász, sem kiáltás, sem fájdalom nem lesz többé*” (Jel 21:4). Még fontosabb, hogy amikor Krisztus visszatér, nem lesz többé bűn. Az ördög és mindazok, akik őt szolgálják, kivettetnek, és minden jelenvaló vétkünk megszűnik. Micsoda nagy nap lesz az! Sőt a bűn lehetősége is megszűnik Isten népe számára. „*Amikor ő megjelenik, hasonlókká leszünk ő hozzá; mert meg fogjuk őt látni, a mint van*” (1Jn 3:2).¹⁸ Még nyomorúságos testünk is elváltozik, és átalakul, hogy hasonló legyen az ő dicsőséges testéhez (Fil 3:21).

Ekkor beteljesül Isten célja is: önmaga megdicsőítése keze minden munkáiban. Akik szeretik Istent, azok Krisztus visszatérésére gondolva nemcsak magukra és saját dicsőségükre tekintenek, hanem Isten dicsőségére is. Amikor Krisztus eljön, és átadja az országot az Atyának, akkor Isten lesz minden mindenkben. Micsoda reménység! Van-e részed ebben?

¹⁸A KJV szerint. (A ford. megj.)